

STENOGRAFSKE BELEŠKE SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 2

BEOGRAD, 1933 GODINE

KNJIGA 4

XLIII REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 19 OKTOBRA 1933 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVALI:

Pretsednik
Dr. ANTE PAVELIĆ

i

Potpretsednici:
JOVAN ALTIPARMAKOVIĆ i dr. FRAN NOVAK

Sekretar
Dr. IVAN GMAJNER

Prisutni su g.g. Ministri: Ministar bez portfelja dr. Hamdija Karamehmedović, Ministar trgovine i industrije dr. Ilija Šumenković, Ministar spoljnih poslova Bogoljub Jevtić, Ministar unutrašnjih poslova Živojin Lazić.

POČETAK U 17,15 ČASOVA

SADRŽAJ:

1. — Čitanje i usvojenje zapisnika XLII. redovnog sastanka;

2. — **Dnevni red:** 1) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke; 2) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o dopuni konvencije od 14 februara 1930 god. o likvidaciji dvovlasnih imanja između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske; 3) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o dopuni aranžmanu od 7 novembra 1931 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske; 4) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o naknadnom sporazumu uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije; 5) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o opštoj konvenciji za

sistematizaciju imovinskih interesa bivše pokrajine Istre i bivše Trgovačke i obrtne komore, sa Sporazumima A, B, C i D, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije; 6) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke. — Svi ovi zakonski predlozi primljeni su u načelu i u pojedinostima.

Govornici: Izvestilac Milan L. Popović, Ministar trgovine i industrije dr. Ilija Šumenković, Ministar unutrašnjih poslova Živojin Lazić, dr. Savo Ljubibratić, dr. Dinko Trinajstić, Pretsednik dr. Ante Pavelić.

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Otvaram 43 redovni sastanak Senata Kraljevine Jugoslavije. Molim gospodina sekretara da izvoli pročitati zapisnik prošle sednice.

Sekretar dr. Ivan Gmajner čita zapisnik 42 redovnog sastanka.

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Imade li kakve primedbe ovako pročitanoj zapisniku? (Nema). Primedaba nema, zapisnik se overovljuje.

Prelazimo odmah na dnevni red. Na dnevnom redu je kao prva tačka: pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke. Molim gospodina izvestioca da izvoli uzeti reč.

Izvestilac Milan L. Popović čita:

Beograd, 19 oktobra 1933 god.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

B e o g r a d

Odboru za proučavanje zakonskog predloga o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke čast je izvestiti Senat, da je na sednici održanoj 19 ov. mes. uzeo u rasmatranje u načelu i u pojedinostima pomenuti zakonski predlog.

Odbor je ispitao suštinu te konvencije, koja podjednako interesuje države potpisnice i koja konačno reguliše sva do sada sorna pitanja između obe zainteresovane zemlje. Odbor je našao da ovaj trgovinski sporazum ima za cilj da u današnjim izuzetnim ekonomskim prilikama olakša trgovačku razmenu dobara, da pomogne razvijanju uzajamnih privrednih odnosa, koji su i inače ugroženi još i propisima o prometu deviza, i da se ovim sporazumom samo pojačava uzajamna privredna saradnja između navedenih zemalja, kojima će ta saradnja doneti samo znatne koristi.

Sledstveno tome, Odbor je u načelu i u pojedinostima usvojio ovaj zakonski predlog u uverenju da se na taj način likvidira veliki deo nerešenih pitanja, kojima će, u koliko je moguće, biti središnji svi odnosi u različitim granama privrednog života između Nemačke i naše Kraljevine.

Odboru je čast predložiti Senatu da izvoli prihvatiti ovaj zakonski predlog tekstuelno onako kako ga je usvojila i Narodna skupština.

Za svoga izvestioca Odbor je odredio senatora g. Milana L. Popovića.

Sekretar, *Pretsednik Odbora,*
Milan L. Popović, s. r. *Dr. Ploj, s. r.*

Članovi:

Miloje Ž. Jovanović, s. r.
Dr. G. Grasl, s. r.
Dr. I. Alkalaj, s. r.
Dr. Uroš Krulj, s. r.

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Otvaram načelni pretres. Reč ima izvestilac g. Milan Popović.

Izvestilac Milan L. Popović: Gospodo senatori, usred veoma komplikovanih ekonomskih prilika ne samo kod nas, već u čitavoj Evropi, stavljen je na dnevni red današnje sednice zakonski predlog o ovim konvencijama, koje sam vam malo čaš pročitao. Ja ću vam, gospodo senatori, u koliko je moguće kraćim potezima izložiti i bitnost postignutih sporazuma koji su obuhvaćeni u tim konvencijama.

Razmenom nota između Ministra inostranih poslova naše Kraljevine i nemačkog poslanika u Beogradu zaključen je sporazum sa Nemačkom kojim se obezbeđuje primena najpovlašćenijih stavova obostranoj robi pri njenom izvozu u onu drugu zemlju. Ovo je učinjeno, da bi se olakšala, u ovim teškim ekonomskim prilikama, normalna razmena dobara između naše države i Nemačke. Sporazum je zaključen 29 jula ove godine u Beogradu sa trajanjem od svega četiri meseca s tim, da će se, ako se na mesec dana po isteku ne otkáže, prećutno produžiti na neodređeno vreme. Svaka strana ugovorača ima pravo i mogućnost da ga otkáže prvog dana svakog meseca na mesec dana unapred.

Ovaj sporazum stupio je na snagu ili u primenu još pre njegovog ratifikovanja 1 avgusta o. g. Prema svima proizvodima i našim i nemačkim, koji se izvoze, postupaće se na jednako povoljan način kao sa proizvodima ma koje treće zemlje.

Ovaj ugovor o najvećem povlašćenju između nas i Nemačke, prema statistici, koju je onako iscrpno dao i prikazao u svom jučerašnjem govoru u Narodnoj skupštini Ministar trgovine i industrije g. dr. Šumenković, izazvaće verovatno izvesnu transformaciju naše proizvodnje i dovešće do preorijentacije našeg izvoza. Sa Nemačkom su naši trgovački odnosi relativno dobro razvijeni. Naš izvoz za Nemačku, kao i uvoz u Nemačku, kreće se oko pet stotina miliona.

Ovaj sporazum omogućiće povoljan razvoj našeg izvoza i on za sadašnje izuzetne prilike predstavlja relativno povoljnu bazu za trgovačku razmenu s Nemačkom, te ga za to treba primiti. On je uostalom, na osnovu ovlašćenja stupio na snagu još pre ratifikacije 1 avgusta o. g.

Ja ću, gospodo senatori, obuhvatiti odmah, da ne bih zamario vaše strpljenje, i druge konvencije, a to je u prvom redu konvencija sa Francuskom. Ta konvencija sadrži sporazum sa Francuskom po pitanju izvoza našeg žita u Francusku. Pošto prema odredbama aranžmana od 7 novembra 1931 godine zaključenog sa Francuskom nije u današnjim prilikama moguće izvesti veću količinu žita u Francusku, Jugoslovenska i Francuska vlada zaključile su u Parizu 10 jula o. g. jedan sporazum koji predstavlja dopunu pomenutog aranžmana. Ovim dopunskim sporazumom predviđeno je, da se u mesto ranije odobrenog kontingenata žita može u Francusku uvesti jedan kontingenat kukuruza namenjen isključivo ishrani živine i stoke. Kukuruz koji bi se iz naše zemlje uvezao u Francusku podležaće plaćanju dažbina minimalne francuske carinske tarife. Međutim i od tih dažbina vratiće se našoj državi 40% za izvesnu količinu kukuruza koji ne može premašiti količinu od 2.400 vagona. Našoj bi se državi prema tome vratila svota od nekih devet miliona dinara. Ova povlašćena količina mora se uvesti u tromesečnim tranšama i to 50.000 kvintala pre 30 juna o.g. i 190.000 kvintala do 30 septembra o.g. Ceo uvoz ima se u celini izvršiti u toku tog tromesečja ili najkasnije u toku 45 narednih dana. Ovaj sporazum stupiće na snagu najkasnije 8 dana po razmeni ratifikacija. Predviđa se obnova ovoga sporazuma sa eventualnim potrebnim izmenama i za kampanju 1933/34.

Svi razlozi govore u prilog ovog francusko-jugoslovenskog sporazuma, koji i ako se do kraja sprovede, može da donese znatnu materijalnu ko-

rist našoj spoljnoj trgovini, a pri tome ne uslovljava sa naše strane u pogledu protiv-vrednosti nikakve naročite žrtve. Ova konvencija je neosporno potrebna i odgovara međunarodnoj praksi u takvim slučajevima, pa bi je bez daljnijeg trebalo primiti.

I ova sledeća konvencija, koja je na dnevnom redu, ima karakter međunarodne prakse i odnosa u trgovačkim pitanjima između naše države i Republike Austrije. To je upravo naknadni sporazum sklopljen 9 avgusta o. g. uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine i on čini nerazdvojnu celinu. Prema tom ugovoru ukidaju se izvesni ugovorni stavovi i u našoj i u austrijskoj carinskoj tarifi.

U našoj tarifi ukidaju se ugovorni stavovi za dijamant, mineralne vode i kalcijev hlorid. Menjaju se izvesni artikli za konfekciju, za izradu od tkanine ili kože, za obuću od kaučuka, za izradu od slonove kosti, sedefa i kornjačevine i dr. Dodaju se stavovi za maltin kakao, za pergament i havanu hartiju, za lisnate opruge za automobile, za izvesne potpetice za obuću i daščice za parkete.

U austrijskoj carinskoj tarifi ukidaju se ugovorni stavovi za mineralne vode, za jugoslovensku salamu i za izvesna organska hemijska jedinjenja. Menjaju se stavovi za sveže voće, za suve šljive, za goveda, svinje, konje, živinu, svinjsku mast i salo, za ulje za jelo, za vino i dr. Uz tarifijske priloge tog trgovinskog ugovora dodata su i objašnjenja. Tako je uz jugoslovensku tarifu dodato objašnjenje za maltin kakao, za fitilje pletene ili tkane i dr. Uz austrijsku carinsku tarifu dodato je objašnjenje da će se jugoslovenska salama ocariniti po stavu koji važi za salamu izradenu na mađarski način.

Carinsko oslobodenje za ulje iz tikvinskog semena vezano je za slobodan od carine izvoz iz Jugoslavije pomenutog semena. Od interesa je mogućnost stavljanja van snage ugovornih povlastica, koje jugoslovenska vlada može, počev od 1 septembra 1934 godine, izvršiti za prediva od jute, platine, uobličeno gvožđe pod uslovom da i austrijska vlada može, u slučaju ako bi jugoslovenska vlada učinila upotrebu od ovog svog prava, otkazati trgovinski ugovor, koji bi tada imao prestati da važi jednovremeno sa prestankom važenja otkazanih ugovornih povlastica. Najzad je izmenjen i stav sporazuma o pograničnom prometu odnosno poljoprivrednih produkata dobivenih na dotičnom poljoprivrednom dobru kao i o prenosu žita u ovejanom i kukuruza u okrunjenom stanju.

Ovaj dopunski sporazum stupa na snagu 14 dana po razmeni ratifikacionih instrumenata, ali je predviđeno da on može i pre tog roka biti uveden u život. Na osnovu toga, dopunski sporazum sa Austrijom stvarno je uveden privremeno u život 31. avgusta ove godine.

Pošto ova konvencija, kao i one prethodne, imaju taj karakter međunarodne prakse i odnosa u trgovačkim i carinskim predmetima i pošto je taj zakonski predlog bez izmena u celini usvojila i Narodna skupština, to molim Senat da usvoji i tu konvenciju u celini.

Najzad podnesena nam je i dopuna konvencije o likvidaciji dvovlasnih imanja, zaključene između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske. Ova dopuna konvencije zaključena je 14 februara 1930 godine i završila je likvidaciju tih dvovlasnih imanja u Sofiji 3 jula ove godine. Vama je, gospodo senatori, poznato je iz prošlosti kakvo je stanje vladalo u

graničnoj zoni između nas i Bugarske i koliko je taj odnos dvovlasničkih imanja služio za povod raznim učestanim terorističkim akcijama izvesnih neodgovornih elemenata u Bugarskoj. Nesnošljivost takve zatrovane atmosfere nije se više mogla podnositi i mi znamo u kakvom strahu življahu stanovnici na granici koji su podanici jedne države, a imaju svoja imanja s druge strane granice. Godinama radile su mešovite rejonske komisije na likvidaciji tih dvovlasnih imanja sa naporom, da između nas i naših suseda Bugara stvore atmosferu ne samo snošljivu za život naših gradana na granici, nego i atmosferu, koja će ovakvom međusobnom likvidacijom svih graničnih pitanja između naše države i Bugarske, dobiti izraz u ovom zaključenom sporazumu o održavanju reda, bezbednosti i mira na granici.

Likvidacija dvovlasnih imanja vršice se dobrovoljno i posredstvom komisija. Dobrovoljnom prodajom bilo državljanima koji nisu dvovlasnici, bilo samoj državi ili opštini na čijoj se teritoriji imanje nalazi. Posredstvom komisija izvršice se likvidacijom ili zamenom sa opštinskim imanjima u saglasnosti sa dotičnom opštinom ili otkupom od strane države ili globalnom razmenom celokupnih kompleksa. Ovo poslednje može se izvršiti samo u slučaju, ako to dozvoljava državna bezbednost, a pod uslovom da takvu razmenu dobara potvrde obe vlade. Ako bi takva imanja bila pod udarom zakona o agrarnoj reformi, likvidiraće se samo onaj deo koji je vlasnicima ostavljen u sopstvenost.

Mi imamo, gospodo senatori, uverenje: da ova konvencija između naše i bugarske države ne može, besumnje, postići odjednom sve i ne može odmah konačno srediti sve međusobne odnose dveju susednih država. Mi znamo da treba još na obema stranama sve napore uložiti, da se stvore uslovi za jednu užu privrednu saradnju i što je najglavnije, za jednu snošljivu i po mogućstvu prijateljsku atmosferu kojom treba da su zadahnuta ova dva naša bratska slovenska naroda. Tek sada treba i zvanično i nezvanično, i s jedne i s druge strane, raditi na tome da se što je god više moguće prodube i učvrste ekonomski odnosi između Jugoslavije i Bugarske.

Ja nikako ne mislim da prejudiciram događajima koji su ispred nas, ali mi imamo, gospodo, dovoljno razloga i indikacija da verujemo: da smo na pragu jedne nove epohe u međunarodnim odnosima na Balkanu. Čitav niz eminentnih poteza u spoljnoj politici Kraljevine Jugoslavije učinjen je u ovo poslednje vreme i mi verujemo da to sve nisu bila samo dela međunarodne kurtoazije, već predznak boljih i lepših vremena koja su namučeni balkanski narodi najzad zaslužili.

Put Nj. V. Kralja sa Nj. V. Kraljicom — (Opšti oduševljeni uzvici: Živeli! i pljeskanje) — u Rumuniju, Bugarsku, Tursku i Grčku u tolikoj meri popravio je jugoslovensko-bugarske odnose i približio naša dva bratska naroda, da nam taj sjajni pohod našeg Vladara uliva puno nade, da će poput Niegova primera i naša dva bratska naroda slovenske krvi poći jedno drugom u susret i zajednički krčiti puta svojoj sopstvenoj sreći i napretku.

Jugoslovenskom narodu, čiji smo mi pretstavnici, nikad nisu nedostajali ni oduševljenje, ni strpljenje, ni samopregorenje u očekivanju bratskog zagrljaja koji će jednog dana ipak nastati. Već našoj generaciji, čini se, sudeno je, da vidi ostvarenje davno

očekivanog i istrajno proklamovanog načela: »Balkan balkanskim narodima«.

Mi se u svemu približavamo tom ostvarenju i možemo konstataovati, da je već i s bugarske strane ta težnja za lojalnim i prijateljskim odnosima prihvaćena i da će se na taj način ubrzati uspešna konsolidacija i razvitak obe države na sreću i napredak i jednih i drugih.

Sa tih razloga ja mislim da ćete mi dozvoliti, gospodo senatori, da i u ime vaše sa ovog mesta pozdravim, usvajajući ovu konvenciju između nas i Bugarske, ovu težnju za međusobnim zbliženjem i da i mi, usvajajući ove konvencije od svoje strane, na taj način manifestujemo svoju istinsku i dobru volju za naše međusobno zbliženje. (Aplauz).

Ja vas molim da u celini i u pojedinostima usvojite ove konvencije onako i u onom obliku kako ih je primila i Narodna skupština. (Burno odobravanje).

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Reč ima g. Ministar trgovine i industrije.

Ministar trgovine i industrije dr. Ilija Šumenković: Gospodo senatori, g. izvestilac je u svom govoru obuhvatio sve tri konvencije trgovinskog karaktera koje se nalaze pred Senatom. Ostaje samo još jedna sa Grčkom, o kojoj će g. izvestilac zasebno govoriti. I ja ću u svom kratkom ekspozu obuhvatiti sve ove konvencije i to je sasvim logično. Te su konvencije manifestacija jedne iste aktivnosti naše države, da nade što bolji plasman i što bolje cene za naše izvozne artikule iste aktivnosti samo u raznim državama.

Gospodo, mi smo poslednji put prilikom budžetske debate imali prilike da razgovaramo o našoj trgovinskoj politici i onda smo kazali, da ta aktivnost naše trgovinske politike nailazi na znatne, velike teškoće. To je nesumnjivo opšta pojava. Godina 1932 jeste godina do sada najvećega sužavanja svetske razmene dobara, najvećeg smanjivanja spoljne trgovine svih država. Godina 1932 pretstavlja istu karakteristiku i za našu trgovinsku politiku, ona je godina našeg najmanjeg izvoza i našeg najmanjeg uvoza.

Gospodo, teškoće na koje nailazi izvoz pojedinih država, poznate su. Svetska ekonomska kriza, o tome ne treba duže govoriti, dejstvovala je na to sužavanje razmene dobara u svetu. Ona je dejstvovala i kod nas. Pored toga, ima, gospodo, jedan razlog koji se nalazi ne toliko u automatskom dejstvu posledica svetske krize, koliko u voljnom planskom radu pojedinih država. Razlog koji sprečava specijalno izvoz naš, izvoz agrarni, to je, gospodo, agrarni protekcionizam koji je postao politika, državna politika izvesnih država, država među kojima se nalaze neki od najvažnijih naših partnera u razmeni dobara. Pored toga, gospodo, konstatuje se i druga stvar: da se pojavljuje kod država težnja da ne dopuštaju ni u kom slučaju neravnotežu između izvoza i uvoza uopšte, kao i izvoza i uvoza sa pojedinim državama, težnju za izbalansiranjem izvoza i uvoza. Sve teškoće na koje nailazi naš izvoz, prohibicije, restrikcije, bile su teškoće na koje smo nailazili kad smo pravili ove konvencije. U toj našoj aktivnosti činjeni su napori koji moraju ići za tim da nađemo što je moguće više plasmata za naše proizvode i povoljne cene za njih. Ja sam o tome juče govorio u Skupštini. Da li se uspelo, gospodo? Rekao sam da je možda prerano donositi zaključak, ali smatram za potrebno da iznesem izvesne cifre i

ovde pred Senat, koje same po sebi ipak nešto kazuju.

Mi smo, gospodo, u prvom polgodu ove 1933 godine izvezli robe u vrednosti za 1.434.191.322 dinara, a u istom prvom polgodu prošle godine mi smo izvezli robe za 1.372.191.082 din., što čini razliku u korist prvog polugoda ove godine u dinarima od 62.067.952. Isto tako je povećanje izvoza i u prvom polgodu ove godine u težini. Dok smo u prvom polgodu 1932 godine izvezli robe u težini za 1.083.538, dotle smo u prvom polgodu ove godine izvezli robe za 1.308.952 tona, znači da smo i ove godine izvezli više robe u težini za 225.414 tona.

Imamo dakle prava da se nadamo da je lanjska godina bila najteža godina, da smo prošle godine došli do najniže tačke u spuštanju i da je sada nastao zastoj u tom spuštanju i možda postepeno vraćanje na više.

Gospodo, pitanje našeg izvoza je vrlo značajno. Ono mora biti uvek predmet naše duboke pažnje i naših najvećih napora. Ja sam Vam malo pre govorio o teškoćama na koje nailazi naš izvoz. Mi moramo paziti, i to budno, da ne budemo pasivni u našem trgovinskom bilansu, da naš uvoz ne premaša naš izvoz.

U pregovorima sa raznim državama, mi nailazimo na izvesne situacije koje su u samoj stvari situacije nejednakosti za nas. Mnoge, gotovo sve države, usvojile su sistem zabrane uvoza i izvoza, sistem kontingentiranja, koji sistemi kod nas ne postoje. I s pogledom na taktiku u pregovorima, i s pogledom na potrebe našeg izvoza, ta nejednakost u situaciji treba da se popravi. Ako bi se ove teškoće produžile i nadalje kao što se produžuju, potrebno je misliti i o većim reformama. Treba razmišljati o preorijentaciji — na tome se radi — našeg izvoza, o traženju novih pijaca; potrebno je razmišljati i o transformaciji naše proizvodnje. To su problemi koji nesumnjivo stoje pred nama, problemi kojima se bave nadležna Ministarstva, problemi kojima se bavi Kraljevska vlada.

Gospodo, ja bih sad prešao na pojedine konvencije, i to prvo na konvenciju sa Nemačkom.

Mi smo u Senatu govorili o našim trgovinskim odnosima sa Nemačkom prilikom budžetske debate. Onda je situacija bila ova. Mi smo sa Nemačkom onda bili u neugovornom stanju. Nemačka je 1932 godine otkazala sve trgovinske ugovore u kojima su za nju bili vezani stavovi na agrarne produkte, u nameri da se tih veza oslobodi i da autonomno dekretuje svoje veće carine. Tada je otkazala i trgovinski ugovor sa Jugoslavijom, koji je važio od 1927 godine. Pregovori za novi trgovinski ugovor nisu doveli do rezultata, i 5 marta, kad je isticao rok trgovinskom ugovoru sa Nemačkom, mi smo ušli u neugovorno stanje sa Nemačkom. Od toga doba desila se promena o kojoj bih samo ukratko govorio. U julu ove godine ponovo je pokrenuto pitanje tih pregovora, i mi smo u pregovorima prvo konstatovali da je opet nemoguće rešiti na jedan definitivniji način pitanje naših trgovinskih odnosa sa Nemačkom sklapanjem jednog trgovinskog ugovora sa tarifskim delom, i da je jedina mogućnost rešiti to pitanje jednim sporazumom o najvišem povlašćenju. Ja Vam podvlačim ovaj fakat da smo se nalazili pred izvoznom kampanjom voća, pred izvoznom sezonom naših agrarnih produkata, i po sistemu najvišeg povlašćenja izvoz naših agrarnih proizvoda, izvesnih koji

nas interesuju u našim odnosima sa Nemačkom, u boljoj je situaciji nego što je bio u neugovornom stanju. Artikli koji nas interesuju na prvom mestu su voće, hrana i stočni proizvodi. Nemačka kupuje kod nas tih agrarnih proizvoda u vrednosti od sto dvadeset dva miliona dinara. Olakšati izvoz od takve vrednosti bilo je jedno važno pitanje, i zato je s razlogom došlo do ovog sporazuma sa Nemačkom na osnovi najvišeg povlašćenja.

Gospodo, ja moram da Vam kratko kažem nešto o jednom faktoru koji se desio posle prvog avgusta, posle zaključenja ovog sporazuma o najvišem povlašćenju koji se nalazi pred Vama. On je zaključen na četiri meseca i odnosi se na najviše povlašćenje. U avgustu mesecu prestao je da važi između Nemačke i Francuske sporazum u kome su bile konsolidovane tarife na suve i sveže šljive.

Nemačka je tada, pošto se oslobodila tih veza, povećala svoju autonomnu tarifu na suve i sveže šljive. Do prestanka važenja toga ugovora između Nemačke i Francuske, mi smo se koristili sniženom tarifom iz francuskog ugovora. Od tog momenta mi smo potpali pod autonomnu nemačku tarifu, a to je povećanje bilo dosta značajno. Tako na primer za sirove šljive od 6 RM povećana je carina na 30 RM; za suve šljive u vrećama od 10 RM povećano je na 30 RM; za suve šljive u sanducima od 20 RM na 50 RM; — najzad za pekmez od 10 RM na 60 RM.

Kad su stupile na snagu nove ugovorne stope u pogledu carina Nemačka je izjavila da je voljna da stupi u pregovore koji bi imali da omoguće naš izvoz šljiva, pod uslovom da ugovoreni provizorium od 4 meseca produžimo na 12 meseci. — Pregovori koji su po tome vođeni završeni su protokolom koji je 14 septembra potpisan u Berlinu.

Prema nemačkoj uvoznoj statistici mi smo uvezli u 1932 godini u Nemačku: šljiva sirovih 789 vagona; suvih u vrećama i sanducima 351 vagon; pekmeza 189 vagona. U pogledu našeg izvoza šljiva u Nemačku, godina 1932 bila je rekordna.

Kada se ceo naš prošlogodišnji izvoz šljiva i pekmeza u Nemačku preračuna u suve šljive, dobija se cifra 792,5 vagona. Mi smo za 800 vagona suvih šljiva godišnje uspeli da carinu od 30 RM snizimo na 10 RM.

Osim toga učinjena je nemačkoj industriji marmelade koncesija, kojom ćemo mi imati da se koristimo u prvom redu. Po toj koncesiji moći ćemo da izvezemo u Nemačku 300—400 vagona suvih šljiva bez carine.

Prema tome moglo bi se reći da su naše mogućnosti za izvoz suvih šljiva u Nemačku ukupno 1100 vagona.

Prilikom vodenih pregovora u Berlinu regulisan je i naš izvoz jaja u Nemačku na osnovi nemačko-holandskog ugovora koji važi do kraja ove godine. Naš kontingent svežih jaja u težini od 50—55 grama po komadu ustanovljen je do kraja ove godine sa 120 vagona. Na ovu količinu plaćaćemo umesto dosadašnjih 70 RM carinu od 30 RM na 100 kilograma.

Protokolom je regulisan i naš izvoz ribe u Nemačku a prema novom nemačko-madarskom ugovoru. Ovim je utanačenjem ranija carina od 80 RM za živu ribu — šarane i 60 RM za nežive šarane smanjena na 30 RM za godišnji kontingent, koji u pojedinim mesecima iznosi 60% a u mesecu decembru 50% one količine koja je u vremenu od 1 avgusta

1932 do 31 jula 1933 godine iz Jugoslavije uvezena u Nemačku.

Na ime protivkoncesije pristali smo da provizorno stanje sa Nemačkom od 4 meseca produžimo na 8.

Takva je, gospodo, stvarna situacija. Nalazim da je ovakav sporazum koristan za naš izvoz i ja Vas molim da i ovu konvenciju primite onako kako je ona primljena u Narodnoj skupštini.

Sad prelazimo na drugu konvenciju — na naš sporazum sa Francuskom. Tim sporazumom, gospodo, odobren nam je preferencijal na 2400 vagona kukuruza uz carinski popust od 40% od svagdašnje carine. Pošto je današnja carina 40 francuskih franaka od 100 kgr., znači da će uvoznik plaćati svega 24 francuska franka carine, 16 francuskih franaka će se restituisati nama u vidu preferencijala. Ovaj „risturn“ od 16 francuskih franaka isplaćivaće nam se krajem svaka 2—3 meseca, kada uvoznik bude mogao opravdati, da je uvezeni kukuruz upotrebljen za ishranu živine.

Ukupan efekat preferencijala na 2400 vagona kukuruza iznosi 3,840.000 francuskih franaka ili 9,600.000 dinara.

Ovu stvar treba ceniti ne samo po ovom finansijskom efektu, nego i po drugom kriterijumu.

Poznata je vama težnja i borba agrarnih država za tako zvanom revalorizacijom agrarnih produkata putem preferencijala. U prvom momentu taj princip je nailazio na velike teškoće, nije bio primljen naročito od nekih vrlo značajnih država.

Francuska je primila princip preferencijala i konkretizirala je to svoje primanje u jednom ugovoru, koji dokazuje da je politika preferencijala dobila pristalice među velikim silama kao i težnju Francuske, da pomogne agrarnim državama i nama Jugoslaviji.

Gospodo, konvencija koja se odnosi na trgovinske odnose sa Austrijom, zaključena je u Beču krajem jula ove godine. Do nje je došlo iz ovih razloga.

Austrijska vlada nalazila je za potrebno, da reguliše izvesna pitanja, koja su bila u toku pregovora a nisu bila regulisana, i podvlačila je fakat, da je ona jako pasivna u svojim trgovinskim odnosima sa nama. Mi smo izvezli u Austriju prošle godine oko 686,000.000 dinara vrednosti robe, dok je Austrija kod nas uvezla robe u vrednosti od 384,000.000 dinara.

Ja sam govorio malo pre o težnji pojedinih država za tako zvanim izbalansiranjem uvoza i izvoza. I ovde se pokazala ta težnja. Konkretno govoreći, mislilo se na to, da se u pregovorima dode do ovakvog rezultata: smanjenje našeg izvoza u Austriju, povećanje uvoza Austrije kod nas. Mi smo stali na ovo gledište, da potpuno razumemo težnju austrijske vlade, da ojača trgovinske odnose sa nama i da povećá uvoz kod nas, ali smo mislili i to kazali, da ne smatramo da je u interesu obostranih odnosa smanjenje našeg izvoza u Austriju. Rekli smo da smo voljni učiniti sve što do nas stoji, da izvoz austrijski bude u boljoj situaciji.

I, gospodo, mogu reći da su pregovori vođeni u Beču u vrlo prijateljskoj atmosferi i sa puno razumevanja obostranih interesa i da smo došli do jednog rezultata koji je po mome mišljenju u interesu obeju država.

Do smanjivanja naših kontingenata nije došlo.

Ostao je isti kontingent izvoza debelih svinja. Ima n.pr. smanjenja kod kontingenata za meso, ali kad vam budem kazao cifre, vi ćete videti sami, da to nije

tako značajno. N.pr. meso od mangalice od 15.000 kvintala smanjeno je na 12.000 kvintala. Isto tako i svinjsko meso i t. d.

U korist Austrije izvršeno je smanjenje carina za industrijske artikle koji Austriju interesuju. O tome je g. izvestilac već govorio i ja neću da vas time zamaram.

Gospodo, ja mislim da je i ovo jedna konvencija, koja daje dobar osnov za razmenu dobara između nas i Austrije, i ja bih molio, gospodo, da ovu konvenciju izvolite primiti. (Odobranje)

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Pošto nema više najavljenih govornika, objavljujem da je završen načelan pretres. Prelazimo na glasanje. Gospoda govornici i g. Ministar obuhvatili su u svojim govorima sve četiri konvencije, ali mi, u smislu našeg Poslovnika, moramo da glasamo napose. Zato pristupamo poimničnom glasanju o predlogu Zakona o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke u načelu. Molim g. sekretara da izvrši prozivku. Ona gospoda senatori koji su za prihvatanje ove konvencije, glasaće „za“, a koji su protiv, glasaće „protiv“.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva gospodu senatore, koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirić Petar — za
 Dorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za

Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 gospode senatora i svi su glasali „za“. Prema tome je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Prelazimo na pretres ovog zakonskog predloga u pojedinostima. Molim gospodina izvestioca da izvoli pročitati § 1.

Izvestilac Milan Popović čita naslov i § 1.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Prima li Senat § 1? (Prima). Objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac Milan Popović čita § 2.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Prima li Senat § 2? (Prima). Objavljujem da je § 2 primljen. Time je ovaj zakonski predlog primljen i u pojedinostima. Prelazimo na konačno poimnično glasanje o zakonskom predlogu u celini. Molim gospodina sekretara da izvoli prozivati gospodu senatore. Gospoda koja ovaj predlog Zakona primaju u celini, neka izvole glasati sa „za“, a koja ga ne primaju, neka izvole glasati sa „protiv“.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva gospodu senatore i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobričić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Dorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Z. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovčić dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kostja — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan

Tomić Svetožar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Silović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Superina dr. Benjamin — za
 Posle glasanja

Potpredsjednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 gospode senatora i svi su glasali „za”. Time je ovaj zakonski predlog konačno u čelosti primljen.

Prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda: pretres izvještaja Odbora o predlogu Zakona o dopuni konvencije od 14 februara 1930 godine o likvidaciji dvovlasnih imanja između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske.

Molim gospodina izviestioca da pročita odborski izvještaj.

Izviestilac Milan Popović čita:

Beograd, 19 oktobra 1933 god.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
 BEOGRAD

Odboru za proučavanje zakonskog predloga o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske o likvidaciji dvovlasnih imanja čast je izvestiti Senat, da je na sednici održanoj 19 ov. meseca uzeo u rasmatranje u načelu i u pojedinostima pomenuti zakonski predlog, i da je mišljenja da je isti posve koristan, jer konačno reguliše mnoga sporna pitanja između zainteresovanih zemalja. Sa tih razloga Odbor je u načelu i u pojedinostima usvojio ovaj zakonski predlog u uverenju da se na taj način likvidira veliki deo nerešenih pitanja, te mu je čast predložiti Senatu da i on izvoli prihvatiti tekstuelno ovaj zakonski predlog onako kako ga je usvojila i Narodna skupština.

Za svoga izviestioca Odbor je odredio senatora g. Milana L. Popovića.

Sekretar,

M. L. Popović, s. r.

Predsjednik Odbora,
 Dr. Ploj, s. r.

Članovi:

Mil. Ž. Jovanović, s. r.

Dr. G. Grasl, s. r.

Dr. I. Alkalaj, s. r.

Dr. U. Krulj, s. r.

Potpredsjednik dr. Fran Novak: Otvaram načelni pretres. Reč ima g. Ministar unutrašnjih poslova.

Ministar unutrašnjih poslova Živojin Lazić: Poznata je stvar, gospodo senatori, da na jugoslovensko-bugarskoj granici nije uvek vladao red i mir, te su vlade obeju susednih zemalja poslednjih godina počele

tražiti puta i načina kako da se te granične nezgode i povrede otklone.

Kako je tim neredovnim prilikama na toj graničnoj strani doprinosilo i postojanje velikog broja dvovlasničkih imanja t.j. imanja, koja naši podanici imaju preko granice s druge strane, u Bugarskoj, i obratno, bugarskih podanika koji imaju svojih imanja i preko granice na jugoslovenskom graničnom reonu, to su se naša i bugarska vlada sporazumele 1930 godine, da se dvovlasnička imanja likvidiraju i na taj način doprinese umirenju granice, pa su o tome zaključile konvenciju, koja je iste godine i ozakonjena.

Medutim na praksi se prilikom primene iste konvencije pokazala potreba, da se neke njene odredbe dopune radi uprošćenja procedure i olakšanja i ubrzanja likvidacije takvih dvovlasničkih imanja, pa su se radi toga obe vlade sporazumele da zaključe ovu dopunsku konvenciju, čiji se tekst danas nalazi na vašem rešenju.

S obzirom na to, da se pored ostalih mera i likvidacijom dvovlasničkih imanja ide zavodenju boljeg reda i mira na granici i njenom normalizovanju, a sledstveno i razvijanju sve boljih susedskih odnosa između dve granične države, čemu po dobro shvaćenim obostranim interesima teže i merodavni faktori i oba naroda, meni je čast umoliti vas, gospodo senatori, da taj od Narodne skupštine usvojeni zakonski predlog izvolite i vi primiti. (Odobranje).

Potpredsednik dr. Fran Novak: Pošto nema više prijavljenih govornika, pretres u načelu je završen. Prelazi se na glasanje. Molim g. sekretara da izvrši prozivku. Gospoda koja su za ovaj zakonski predlog, u načelu, glasaće sa „za“, a koja su protiv, glasaće sa „protiv“.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinčić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan

Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kolur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 gospode senatora i svi su glasali za ovaj zakonski predlog. Prema tome, objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Sada prelazimo na pretres ovog zakonskog predloga u pojedinostima. Molim gospodina izvestioca da zauzme svoje mesto.

Izveštilac Milan L. Popović čita naslov i § 1 zakonskog predloga.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 1 primi, neka izvole sedeti, a koja su

protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Svi sede, objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac Milan L. Popović čita § 2.

Potpredsjednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Svi sede, prema tome objavljujem da je § 2 primljen. Time je zakonski predlog primljen i u pojedinostima.

Pristupamo konačnom poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u celini. Izvolite čuti prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirić Petar — za
 Đorđević Dragošlav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilić dr. Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za

Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Potpredsjednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora i svi su glasali „za”. Prema tome, objavljujem da je Senat konačno u celini primio predlog Zakona o dopuni konvencije od 14-II-1930 godine o likvidaciji dvovlansnih imanja između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske.

Prelazimo na treću tačku dnevnoga reda: pretraz izveštaja Odbora o predlogu Zakona o dopuni aranžmanu od 7 novembra 1931 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske. Molim g. izvestioca da pročita odborski izveštaj.

Izvestilac Milan L. Popović čita:

Beograd, 19 oktobra 1933 god.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

BEOGRAD

Odboru za proučavanje zakonskog predloga o dopuni aranžmanu od 7 novembra 1931 godine između naše Kraljevine i Republike Francuske čast je izvestiti Senat Kraljevine Jugoslavije, da je na sednici održanoj 19 ov. meseca uzelo u rasmatranje u načelu i u pojedinostima pomenuti zakonski predlog.

Odbor je ispitao suštinu ovoga zakonskog predloga i našao da je ovaj aranžman u današnjim izuzetnim ekonomskim prilikama od velike važnosti, jer olakšava izvoz izvesne količine kukuruza iz naše zemlje, što je za našu poljoprivredu od dosta velikog značaja.

Sledstveno tome, Odbor je u načelu i u pojedinostima usvojio ovaj zakonski predlog, te mu je čast predložiti Senatu da ovaj zakonski predlog izvoli pri-

hvatiti tekstuelno onako kako ga je usvojila i Narodna skupština.

Za svoga izvestioca Odbor je odredio g. Milana L. Popovića, senatora.

Sekretar,

Mil. L. Popović, s. r.

Pretsednik Odbora,
Dr. Ploj, s. r.

Članovi:

Mil. Ž. Jovanović, s. r.

Dr. G. Grasl, s. r.

Dr. I. Alkalaj, s. r.

Dr. U. Krulj, s. r.

B. Gavrilović, s. r.

Potpretsednik dr. Fran Novak: Otvaram načelni pretres. Kako nema prijavljenih govornika, zaključujem načelni pretres i pristupamo poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u načelu. Gospoda koja primaju ovaj zakonski predlog u načelu, neka izvole glasati „za”, a gospoda koja su protiv toga, neka izvole glasati „protiv”. Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
Alkalaj dr. Isak — za
Altiparmaković Jovan — odsutan
Arnautović Šerif — za
Banjanin Jovo — za
Bogojević Vasa — odsutan
Vidaković Antun — za
Vidaković Ljubomir — odsutan
Vilović Osman — za
Vrbanić dr. Milan — za
Vujić Pavle — za
Gavrilović dr. Bogdan — za
Gaj Ljudevit — za
Glušac dr. Vaso — za
Gmajner dr. Ivan — za
Grasl dr. Georg — za
Gregorin dr. Gustav — za
Desnica dr. Uroš — za
Dobrinić Petar — za
Dragović Milutin — za
Đirlić Petar — za
Đorđević Dragoslav — za
Živanović Jeremija — odsutan
Zec dr. Petar — za
Ivanišević Don Fran — za
Ivanović Dragoljub — za
Ivković dr. Momčilo — za
Iliđžanović Dimitrije — za
Jalžabetić Tomo — za
Janković Stjepan — odsutan
Jovanović Ž. Miloje — za
Karamehmedović dr. Hamdija — za
Kovačević Tomo — odsutan
Kostić Petar — odsutan
Kotur dr. Đura — za
Krulj dr. Uroš — za
Kukuljević-Sakcinski Fran — za
Ljubibratić dr. Savo — za
Mažuranić dr. Želimir — odsutan
Majstrovic dr. Ivan — za
Marjanović Milan — za
Mahmutbegović Sefedin — odsutan

Mićić dr. Mića — odsutan
Mihaldžić Stevan — za
Muftić Salem — za
Nešković Jovan — za
Obradović Paja — odsutan
Pavelić dr. Ante — za
Petrović Dobrosav — za
Ploj dr. Miroslav — za
Popović Daka — za
Popović Matija — za
Popović Milan — za
Ravnihar dr. Vladimir — za
Radovanović Krsta — za
Radulović Marko — odsutan
Rajar dr. Janko — za
Rožić dr. Valentin — za
Samurović Janko — za
Simonović Milan — odsutan
Smiljanić Krsta — za
Sočica Mujo — za
Stanković Jovan — za
Stanković dr. Radenko — odsutan
Sulejmanović dr. Džafer — za
Teslić Petar — za
Timotijević Kosta — za
Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
Tomić Svetozar — za
Trinajstić dr. Dinko — za
Ubavić Pavle — odsutan
Ulmanski dr. Savo — za
Frangeš dr. Oton — odsutan
Hadži-Bošković Trajko — za
Hadži-Ristić Spira — za
Hribar Ivan — za
Cvetković Jordan — za
Cerović Gavriilo — za
Džaković Milovan — odsutan
Šverljuga dr. Stanko — odsutan
Šilović dr. Josip — za
Šola Atanasije — za
Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Potpretsednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora i svi su glasali „za”. Prema tome, objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Prelazimo na pretres u pojedinostima.

Izvestilac Milan L. Popović čita naslov i § 1 zakonskog predloga.

Potpretsednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 1 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac Milan L. Popović čita § 2.

Potpretsednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Svi sede, prema tome, objavljujem da je § 2 primljen. Time je zakonski predlog primljen i u pojedinostima.

Pristupamo konačnom poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u celini. Izvolite čuti prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
Alkalaj dr. Isak — za
Altiparmaković Jovan — odsutan

Arnautović Serif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Z. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan

Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora i svi su glasali „za”. Prema tome, objavljujem da je Senat konačno u celini primio predlog Zakona o dopuni aranžmanu od 7 novembra 1931 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o naknadnom sporazumu uz trgovinski ugovor od 9 marta, 1932 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije.

Molim g. izvestioca da izvoli pročitati odborski izveštaj.

Izvestilac Milan L. Popović čita:

Beograd, 19 oktobra 1933 god.

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
BEOGRAD.

Odboru za proučavanje zakonskog predloga o naknadnom sporazumu uz Trgovinski ugovor od 9-III-1932 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije čast je izvestiti Senat da je na današnjoj sednici održanoj 19 ov. meseca uzeo u rasmatranje u načelu i u pojedinostima pomenuti zakonski predlog.

Odbor je ispitao suštinu ovog sporazuma i našao da ovaj trgovinski sporazum ima za cilj, da u današnjim izuzetnim ekonomskim prilikama olakša trgovačku razmenu dobara, da znatno pomogne razvijanju uzajamnih privrednih odnosa, koji su i inače ugroženi još i propisima o prometu deviza, te se ovim sporazumom samo pojačava uzajamna privredna saradnja između navedenih zemalja, kojima će taka saradnja doneti samo znatne koristi. Sledstveno tome, Odbor je u načelu i u pojedinostima usvojio ovaj zakonski predlog u uverenju, da se na taj način likvidira veliki deo nerešenih pitanja, kojima će, u koliko je to moguće, biti središni svi odnosi u različitim granama privrednog života između potpisnica ovog sporazuma.

Odboru je čast predložiti Senatu da ovaj zakonski predlog izvoli prihvatiti tekstuelno, onako kako ga je usvojila i Narodna skupština.

Za izvestioca Odbora određen je senator g. Milan L. Popović.

Sekretar,

Mil. L. Popović, s. r.

Predsednik Odbora,
Dr. Ploj, s. r.

Članovi:

Mil. Ž. Jovanović, s. r.
 Dr. G. Grasl, s. r.
 Dr. I. Alkalaj, s. r.
 Dr. U. Krulj, s. r.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Otvaram načelni pretres. Kako nema prijavljenih govornika, zaključujem načelni pretres i pristupamo poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u načelu. Gospoda koja primaju ovaj zakonski predlog u načelu, neka izvole glasati »za«, a gospoda koja su protiv toga, neka izvole glasati »protiv«. Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovčić dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Plöj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan

Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g.g. senatora i svi su glasali »za«. Prema tome, objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Izvolite čuti g. izvestioca.

Izvestilac Milan L. Popović čita naslov i § 1 zakonskog predloga.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 1 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Svi sede, objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac Milan L. Popović čita § 2.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Gospoda koja su za to da se § 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Svi sede, prema tome objavljujem da je § 2 primljen. Time je zakonski predlog primljen i u pojedinostima.

Pristupamo konačnom poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u celini. Izvolite čuti prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za

Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Dorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Iliđžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Obradović Paja — odsutan
 Pavelić dr. Ante — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 66 g.g. senatora i svi su glasali »za«. Prema tome, objavljujem da je Senat konačno u celini primio predlog Zakona o naknadnom sporazumu uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije.

Prelazimo na petu tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o opštoj konvenciji za sistematizaciju imovinskih interesa biv. pokrajine Istre i biv. Trgovačke i obrtne komore, sa Sporazumima a, b, c i d, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije. Molim g. izvestioca da pročita odborski izveštaj.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita:

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE BEOGRAD

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o opštoj konvenciji za sistematizaciju imovinskih interesa biv. pokrajine Istre i biv. Trgovačke i obrtne komore, sa sporazumima a, b, c i d, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, na svojoj sednici od 19 oktobra 1933 godine proučio je ovaj zakonski predlog i našao da je on vrlo koristan, jer reguliše izvesne odnose koji su nastali na teritorijama predašnje Austrougarske monarhije, koje su pripale delom našoj državi, a delom Kraljevini Italiji.

Ovom konvencijom i priključenim joj sporazumima konačno su raspravljena otvorena pitanja, koja su nastala regulisanjem odnosa na teritorijama predašnje Austrougarske monarhije, koje su pripale delom našoj državi, a delom Kraljevini Italiji. Sa ovih razloga Odbor je jednoglasno primio ovaj zakonski predlog u načelu i u pojedinostima, te mu je, prema tome, čast predložiti Senatu, da ga izvoli usvojiti u redakciji onako kako ga je i Narodna skupština usvojila.

Za svoga izvestioca Odbor je odredio senatora g. dr. Vasu Glušca.

U Beogradu, 19 oktobra 1933 god.

Sekretar,

Dr. V. Glušac, s. r.

Predsednik Odbora,

B. Gavrilović, s. r.

Članovi:

Šilović, s. r.

Jovo Banjanin, s. r.

Iliđžanović, s. r.

Dr. M. Ivković, s. r.

P. I. Vujić, s. r.

Dr. S. Ljubibratić, s. r.

K. Smiljanić, s. r.

Petar Đirlić, s. r.

Predsednik **dr. Ante Pavelić:** Otvaram načelni pretres. Ima reč g. dr. Dinko Trinajstić.

Dr. Dinko Trinajstić: Gospodo senatori, verujte mi da mi je teško govoriti o ovom predmetu, teško obzirom na bolni osećaj koji mi ovo pitanje zadaje. Radi se o sitnicama u ovoj konvenciji, ali to mene seća na našu braću, koju smo morali prepustiti tudincu. Gospodo, uprkos toga što je italijanski narod u Rimskom paktu zaključenom 1918 godine svečano zagarantovao i uprkos svih obećanja sa strane ondašnje italijanske vlade, došlo je ipak do toga, da

je jedan dobar deo naše zemlje i našeg naroda otkinut od naše celine i ne samo to nego i do toga, da je taj dio našeg naroda koji je ostao pod tuđinskom vlašću može se smatrati postao potpuno roblje. Tome narodu uskraćuje se ne samo pravo koje bi mu pripadalo po ugovorima, nego mu se uskraćuju i čovečja prava koja se osnivaju na zakonima prirode. Bolno je to, gospodo, u toliko više, jer se događa u zemlji, koja hoće da se diči svojom dvehljadugodišnjom kulturom, a bolno je još više i radi toga, što Evropa pušta na žalost da stvari u onim krajevima idu onim tokom kako idu.

Gospodo, ja se tim pitanjem neću duže baviti, samo ovde hoću da podsjetim na to, da je Italija godine 1918, kad je osećala potrebu naše saradnje, obećavala našim sunarodnicima koji budu došli pod njevu vlast, sva prava u pogledu unapređenja njihove narodnosti. Međutim danas ni italijanska vlada, ni italijanske crkvene vlasti u onim krajevima ne daju našem življu ne samo nikakvih prava, nego nastoje da istrebe naš jezik i da ga dovedu u položaj, da se ili pokloni ili da bude slomljen. (*Ivan Hribar: To je sramotno!*)

Gospodo, italijanski narod ima za takav postupak jednu svoju poslovicu, koja je uzeta iz mornarskog života. Naime, mornar kad je u pogibelji, kad mu preta opasnost da će propasti zajedno sa svojim brodom, obećaje i zavetuje se i svetcima i ovome i onome, ali kad prode pogibelj, zaboravi na ta obećanja i te zavete. Zato italijanska poslovice kaže: »Passato il pericolo, gabato il santo«, što znači na našem jeziku: »Prošla pogibao, prevaren svetac.« (Smeh.) Međutim naš mornar nije takav. Kad se zavetuje, on svoju reč i održi.

Gospodo, ja vas neću dalje ovim zamarati, nego ću preći na predmet o kome imamo da raspravljamo. Želeo sam da ja govorim o ovom predmetu jer i po predašnjem životu i po radu na pripremanju ovog materijala sudelovao sam ne doduše do kraja, jer iza 13 oktobra 1929 godine nisam smatrao da je za mene časno da već podem u Italiju. Ovde se radi o tom, da se podeli imovina bivše pokrajine Istre između onog dela koji je nama pripao i između Kraljevine Italije. Nama je, na žalost, pripao najmanji deo Istre, naime opštinu Kastav i Srez krčki.

Za razdeobu te imovine bilo je najviše poteškoća koji razmjer da se usvoji za tu razdeobu. Konačno se došlo do tog zaključka da se za osnovu kod te razdeobe uzme razmer pučanstva i površine. Naša komisija je smatrala da je to najprikkladnije, jer je faktički tako i odgovaralo najbolje za onaj deo Istre koji je nama pripao. I tako se došlo da na naš deo Istre, naime opštinu Kastav i Krk, da nam je od svega imovinskoga i aktivnoga i pasivnog stanja pripalo sedam celih i nekoliko desetina postotka, dočim na italijanski deo devedeset dva cela i nekoliko desetina postotka. Kako vidite, za naše krajeve to je malo a ipak je to dalo posla velikoga, kako vidite iz omašnosti alegata priključenih ovim konvencijama. To je bila glavna stvar da se udari ključ i prema tome da se razdeli imovina. Imovina se je sastojala u zgradama, u uzornom posedu, u bolnici itd., u mnogim objektima koji su navedeni u odnosnim iskazima, a pasive su bile razne. Pasiva je najpre železnica istarska za koju je ova pokrajina Istra bila svojedobno sklopila zajam od 700 hiljada kruna. I mi smo naravski u taj dug morali upasti, premda naš deo

Istre nije imao nikakve koristi, jer je ta železnica išla od Trsta do Poreča. To je zapadni deo Istre.

Onda između tražbina pokrajinskih zaklada, koje su najvećma teretile i naš deo. Tu je bio i najveći deo od bolničkih tražbina, koje je uplaćivala pokrajina, i onda uterivala jednu trećinu od opština koje su spadale tamo, i tu je bio najveći deo tereta.

Drugi deo tereta isto tako veliki, koji mnogo tereti naše opštine, kao i sve opštine u Istri, je takozvana školska taksa. Kad je naime austrijska vlada 1899 godine učinila koncesiju, može se reći, svima južnim Slovenima, osnivajući hrvatsku gimnaziju u Pazinu, tada je većina italijanskog istarskog pokrajinskog sabora, da nekako zapreči naš uzlaz, stvorila drugu gimnaziju talijansku, a da dode do novca za tu svoju fundaciju udarila je takse, tobož, kazala je, za osnovne škole, ali faktički je to bilo baš za tu gimnaziju. Udarila je takse na pojedino dete koje je pohađalo školu, da je svako dete moralo plaćati 6 kruna. Najveći deo tome morala su doprinositi naša deca, jer smó bili najbrojniji elemenat u zemlji. A uterivati te takse, to je bila odiozna stvar i tu su stvar svalili na opštine tako da su one morale da tu odioznu stvar preuzmu na sebe da uteruju te takse. Opštine toga nisu činile i tako je nadošao taj teret u razdeobi pokrajinske imovine. Međutim, za nas, kako u aktivnostima tako i u pasivnostima ključ je bio sedam i nekoliko procenata. U istini su to drobnice koje su zadavale mnogo posla. Prema tome, vama je iznesena ova zakonska osnova koja u glavnom određuje kako će se razdeliti ta imovina pokrajinska. Onda, uz to, komisija koja je to radila prema ugovoru sklopljenom sa Italijom, imala je da reši također i pitanje drugih fondova i zaklada koje su u Upravi pokrajinskog sabora i državnih vlasti. Tako je došlo do toga da su priključene i te zaklade ovom ugovoru o razdeobi istarske imovine. Prvo da kažem o zakladi Pobar. Pobar je bio sveštenik iz Voloske, bio je nastanjen u Puli i u svojoj oporuci odlučio je da njegovu imovinu ostavi za stipendije dacima koji proističu iz potomaka njegovih roditelja. Sada od te porodice ima ih više u našoj državi Jugoslaviji a ima ih koji su ostali u staroj domovini u Voloskoj, a ima ih naravno rasturenih i na drugim mestima.

Upravu te zaklade vodila je pokrajinska uprava i moralo je se naći načina kako će se deliti te stipendije i kako će se upravljati sa tim stipendijama, i tu je predloženo u prvom alegatu, prema kome se ima deliti ovako. Uprava će se voditi na Rijeci od prefekta riječkog jer je oporučitelj bio iz Voloske. Ako bi izumro porod imala bi imovina da pripadne crkvi. Radi toga naša je komisija pristala da se uprava imovine vodi na Rijeci. Međutim, bilo kod uprave bilo kod podeljivanja, stipendije su posebne ustanove t. j. od stipendija od kojih se imaju raspisati svega četiri, dve na italijanskom delu, dakle spadale bi za potomke koji se nalaze u Kraljevini Italiji a dve stipendije na potomke koji žive u Jugoslaviji i koji su Jugosloveni. Prema tome, takođe je odlučeno da Banovina savska u kojoj žive odnosi potomci sudeluje i kod uprave i kod podeljivanja odnosnih stipendija u jednakom pravu kao i Italija. Naši delegati koji budu određeni od Savske banovine odlučice o podeli stipendija našim državljanima a Italija će određivati za svoje stipendije. Dolazi zatim sporazum o bivšim mletačkim fondovima. Meni je žao što da-

nas nisam upozorio gospodu iz Odbora da se ovde ne radi ni o kakvim mletačkim bratovštinama ni fondovima. Nemaju Mletci nikakve veze sa ovim. To su zadužbine ostavljene od privatnih ljudi, i to naših, za razne religiozne ili humanitarne svrhe. To su razne zaklade, koje su imale imovinu, pa je iz te imovine trebalo obaviti razne svrhe, — i te svrhe imala su da obave ona braća koja su stupila u tu zakladu. — Ja znam da ima jedna takva zaklada u mom rodnom mestu, još od 15 veka, još dok su ta mesta bila pod Frankopanima. U Vrbniku postoji bratovština sv. Ivana. Taj ustav je stvoren na rtu kod Vrbnika, pod hrastovima. O tome ima dokaz, jer se kaže: »Sakupismo se pod hrastovima... i ustanovljujemo sledeće«.

Dakle vidite, gospodo, u tome vremenu tuda su bili hrastovi, a sad ih nema, — i ako su Mlečići tu imali kakva posla, onda je se njihov posao sastojao samo u uništavanju te hrastove šume, u pogledu zaklade oni nisu igrali nikakvu ulogu. — Crkva je stanovitog dana u godini gostila svu braću. Svaki je brat dobijao po vrč vina, ali su oni imali i svojih dužnosti: da zakopavaju mrtvace. Još i danas u Vrbniku tu dužnost braća ispunjavaju. Tako je pre bilo i tako je i danas.

To sam hteo spomenuti u pogledu bratovština.

One su opstojale sve dok Francuska nije okupirala naše krajeve, a kad se to desilo, Francuska ih je ukinula, imovinu njihovu pribrala i sakupila i odnela. Ipak je vodila jednu posebnu upravu. Kad su naši krajevi potpali pod Austriju onda je Francuska tu imovinu predala vladi u Beču. Vlada u Beču bila je toliko poštena da je rekla: »To nije moja imovina«, — ona je imovinu izručila pokrajinskoj upravi u Istri sa carskim rešenjem od 1854 godine, da pokrajinska uprava upravlja sa tom imovinom.

Opština u kojoj su postojale te bratovštine imala je za dužnost da prihod od tih bratovština u $\frac{1}{3}$ daje crkvi, $\frac{1}{3}$ da daje školi, a treću trećinu siromašnim te opštine.

I sad se radi o tome da pokrajinska uprava te fondove preda našoj državi, te da ih ona nameni za svrhe za koje su oni i namenjeni. Onda ima sporazum o opštinskom vjeresijskom zavodu i zemljišnom vjeresijskom zavodu u Istri.

Tu je bilo dosta spora sa italijanskom delegacijom glede uredjenja ovog pitanja, jer taj vjeresijski fond ima svojih tražbina i u našim krajevima. I onda su oni zahtevali, da bi naši državljani plaćali ove svoje dugove, ne u krunama, kako su bili sklopili, nego u italijanskim lirama prema proporciji, u kojoj je Italija smanjila i priznala negdašnje krune, t. j. oni su zahtevali da se plati u lirama. Medutim komisija je stala na stanovište, da po ugovoru sklopljenom već, u tom pogledu glede rešavanja tih tražbina ne ide, nego da naši dužnici moraju platiti u razmeru četiri krune jedan dinar. Konačno je došlo ipak do jednog načina da se to reši, jer kako vidimo prema ovom ugovoru, preduzela je donekle dužnost da utjera ove tražbine Kastavska opština.

Teško je bilo takoder pitanje deljenja opštine Kastav. Ne samo da je Istra bila razdeljena, nego i opština Kastav je bila razdeljena na dva komada.

Gospodo, još za vreme Austrije Italijani su radili na tome da počepaju ovu važnu i lepu opštinu i da tako unište može se reći osnovu našeg nacionalnog rada u Istri. Onda im to nije uspelo. Rat im je dao da dođe i do toga.

Opština Kastav broji, ako se ne varam, 22 porezne opštine, ili kako oni kažu županije, jer tamo se dele porezne opštine na županije. Ona u glavnom svoj posed ima u šumama. Nažalost najveći deo tih šuma ostao je pod Italijom. U tim šumama pripadnici opštine imaju pravo sijeka za svoje potrebe, odnosno svaki stanovnik dobio je toliki kvantum drva za svoje potrebe. Pošto je najveći deo tih šuma ostao tamo, naravski naši su izgubili to.

Teška je bila i sporna pred komisijom procena tih šuma, ali konačno je uspelo da se načini sporazum i u tom pogledu, i onda je Italija pristala da plati srazmerno oštetu za sve to, što je i palo u njen deo, koliko je viška i da plati u novcu. I u tom pogledu je jedna teška stvar. Recimo stanovnici Studene imali su svoje šume. Studena selo je spala pod nas, a jedan deo te porezne opštine je spao pod Italiju, i u tom delu koji je spao pod Italiju bio je i najveći deo, skoro sve šume, koji spada pod poreznu opštinu Studenu. I njima je priznata ošteta po proceni našem delu te porezne opštine sa 800.000 lira. A medutim Studencima to nije pravo. Oni bi voleli, kad bi mogli da ostanu u posedu one svoje zemlje i uživati kako je dosada bilo. Medutim svemu se ne može udovoljiti, i tako će i naš narod u tom pogledu morati trpeti. To je u glavnom predmet o kome se radi u ovoj konvenciji, koja vam je ovde predložena. Medutim to nije sve. Još ima pitanja, koja se imaju rešiti. Među njima je i jedno važno pitanje, koje je mene naročito zanimalo, jer sam bio kod toga može se reći glavni pokretač. To je pitanje dačkog doma u Pazinu, zgrada, koja je bila predviđena za po prilici da primi sto đaka, koji bi polazili našu gimnaziju u Pazinu. Tu zgradu su sagradili sporazumno dačko pripomoćno društvo, kome sam ja tada predsedavao, i Krčka biskupija. Dačko pripomoćno društvo je dalo odnosno zemljište, koje je bilo za tu svrhu prije dobavilo, a ujedno se obavezalo da će doprineti za gradnju koliko bude moglo. Medutim bilo je povereno tadanjem Krčkom biskupu, sad pokojnom dr. Mahniću, koji je na sebe preuzeo dužnost da gradi taj dom i kad bude dovršen onda da će se razdeliti vlasništvo te zgrade između krčke biskupije i dačkog društva u razmeri od doprinosa, koji svaka strana bude dala. I tako je faktično biskup Mahnić stekao na svoje ime građevnu dozvolu od opštine i on je takode predao stvar arhitektima i u njegovo ime se provadalo dalje.

Kad je Pazin došao pod Italiju, oni su hteli kupiti tu zgradu i naravski oba interesenta bila su pripravna, jer se svrha, kojoj je bila namenjena ta zgrada, nije mogla obistinuti. Ondašnje dačko pripomoćno društvo u Pazinu, koje je i dalje postojalo, stupilo je u dogovor sa italijanskom vladom. Italijanska vlada je bila pripravna, već je odlučila da tu zgradu dobavi za 500.000.— lira. Ali medutim nastala je promena vlade u Italiji, došao je Musolini i stvar je propala. Umesto toga pod Musolinijem italijanska vlada je stvorila Kraljevsku naredbu da se imovina dačkog društva u Pazinu otimlje tome dačkom društvu i da se predaje jednoj posebnoj ustanovi, koja je nazvana dobrotvorna zaklada, a koja je, naravski, bila u rukama Italijana.

Moram napomenuti, gospodo senatori, da se može reći da je devet desetina utroška za tu zgradu došlo iz ovih krajeva, koji su sada pod Jugoslavijom, a možda samo jedna desetina je došla iz same Istre. I tako, kao što vidite, cela imovina je došla u

ruke Italijana, naše dačko društvo uništeno je i sada oni imaju sve u rukama. Naravski, oni priznaju da su donekle ipak dužni da otštete Biskupiju krčku i moram vam napomenuti da je to što je Biskupija krčka dala da je to dala većinom iz njene zaklade, koja je bila ustanovljena od blagopokojnog biskupa Feretića iz Vrbnika, a koja je zaklada ustanovljena za uzgoj daka. I od te zaklade je upotrebio novac biskup Mähnić da sagradi tu zgradu u Pazinu. Sada Italija nudi da bi nešto dala. Ali ona kaže, ja ću povratiti Biskupiji krčkoj ono što je ona utrošila u to. U koliko se sećam, utrošak celi za tu zgradu bio je po prilici 280.000 kruna, naravski zlatnih kruna u ono vreme. Od toga utrošila je 200.000 Biskupija krčka, a jedno 80.000 utrošilo je dačko pripomoćno društvo. Ali Italija bi htela da povрати krčkoj biskupiji onih 200.000 i nekoliko hiljada kruna što je utrošila, ali naravski taj bi dug ona povratila u onoj vrednosti, koja danas vredi, t.j. 4 krune za dinar te bi prema tome krčka biskupija dobila nekih 50.000 dinara, dočim kad bi bila italijanska vlada u ono vreme preuzela ovu zgradu, krčka biskupija bi bila dobila od 500.000 lira, što se govorilo, 4000.00 lira. Tu se vidi ogromna razlika između jednoga i drugoga.

Međutim ja mislim da italijanska vlada stoji na sasvim krivom stanovištu, jer kako sam napomenuo, ovu je zgradu podigla Biskupija krčka, pa i ako je zemljište uknjiženo na dačko pripomoćno društvo, pošto je zgrada podignuta od Biskupije krčke sa znanjem i privolom dačkog pripomoćnog društva, po građanskom zakoniku koji je onda vredio, ovaj ceo kompleks bi pripadao u celosti krčkoj biskupiji, a dačko pripomoćno društvo imalo bi pravo da traži oštetu za ono zemljište.

Gospodo senatori, cenio sam nužnim da vam to sve napomenem i da dovršim tu stvar sa zamolbom na gospodina Ministra inostranih poslova, da tu stvar drži pred očima i da prema ustanovama ovoga sporazuma koji je pred nama nastoji o tom, da krčka biskupija dode do svoga prava i da joj se naknadi ono što joj pripada. To je u interesu nas ostalih, što se time pomaže uzgoj naše dece.

Gospodo senatori, sa ovim ja bih završio ovaj posao. — Kako sam prije napomenuo, ovdje se radi može se reći o drobtinicama, ali to ipak ima vrednosti za naš narod, pa vam stoga preporučujem, da usvojite ove predloge, da se tako jednom ova stvar smetne sa dnevnoga reda. (Burno odobravanje i pljeskanje).

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Prošto nema više prijavljenih govornika, zaključujem načelni pretres. Molim gospodina sekretara da izvrši prozivku. Ona gospoda senatori koja su za ovaj zakonski predlog u načelu, glasaće sa »za«, a koja su protiv, glasaće sa »protiv«.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
Alkalaj dr. Isak — za
Altiparmaković Jovan — odsutan
Arnautović Šerif — za
Banjanin Jovo — za
Bogojević Vasa — odsutan
Vidaković Antun — za
Vidaković Ljubomir — odsutan

Vilović Osman — za
Vrbanić dr. Milan — za
Vujčić Pavle — za
Gavrilović dr. Bogdan — za
Gaj Ljudevit — za
Glušac dr. Vaso — za
Gmajner dr. Ivan — za
Grasl dr. Georg — za
Gregorin dr. Gustav — za
Desnica dr. Uroš — za
Dobrinčić Petar — za
Dragović Milutin — za
Dirlić Petar — za
Đorđević Dragoslav — za
Živanović Jeremija — odsutan
Zec dr. Petar — za
Ivanišević Don Fran — za
Ivanović Dragoljub — za
Ivković dr. Momčilo — za
Iliđžanović Dimitrije — za
Jalžabetić Tomo — za
Janković Stjepan — odsutan
Jovanović Ž. Miloje — za
Karamehmedović dr. Hamdija — za
Kovačević Tomo — odsutan
Kostić Petar — odsutan
Kotur dr. Đura — za
Kruľj dr. Uroš — za
Kukuljević-Sakcinski Fran — za
Ljubibratić dr. Savo — za
Mažuranić dr. Želimir — odsutan
Majstrovčić dr. Ivan — za
Marjanović Milani — za
Mahmutbegović Sefedin — odsutan
Mičić dr. Mića — odsutan
Mihaldžić Stevan — za
Muftić Salem — za
Nešković Jovan — za
Novak dr. Fran — za
Obradović Paja — odsutan
Petrović Dobrosav — za
Ploj dr. Miroslav — za
Popović Daka — za
Popović Matija — za
Popović Milan — za
Ravnihar dr. Vladimir — za
Radovanović Krsta — za
Radulović Marko — odsutan
Rajar dr. Janko — za
Rožić dr. Valentin — za
Samurović Janko — za
Simonović Milan — odsutan
Smiljanić Krsta — za
Sočica Mujo — za
Stanković Jovan — za
Stanković dr. Radenko — odsutan
Sulejmanović dr. Džafer — za
Teslić Petar — za
Timotijević Kosta — za
Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
Tomić Svetozar — za
Trinajstić dr. Dinko — za
Ubavić Pavle — odsutan
Ulmanski dr. Savo — za
Frangeš dr. Oton — odsutan
Hadži-Bošković Trajko — za
Hadži-Ristić Spira — za
Hribar Ivan — za

Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora i svi su glasali »za«. Prema tome, objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Prelazimo na pretres u pojedinostima.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita naslov i § 1 zakonskog predloga.

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Gospoda koja su za to da se § 1 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Svi sede, objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita § 2.

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Gospoda koja su za to da se § 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Svi sede, prema tome objavljujem da je § 2 primljen. Time je zakonski predlog primljen i u pojedinostima.

Pristupamo konačnom poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u celini. Izvolite čuti prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva gospodu senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Đorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Iliđžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Dura — za

Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Otón — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora, i to svi »za«. Prema tome, objavljujem da je Senat primio konačno i u celini predlog Zakona o opštoj konvenciji za sistematizaciju imovinskih interesa bivše pokrajine Istre i bivše Trgovačke i obrtne komore, sa Sporazumima, a, b, c i d, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije.

Prelazimo na šestu tačku dnevnog reda: pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke.

Molim gospodina izvestioca da izvoli pročitati odborski izveštaj.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita:

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

BEOGRAD

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke, na svojoj sednici od 19 oktobra 1933 godine, pročitao je ovaj zakonski predlog i našao je da on, pored toga što ima prvoklasan značaj za našu privredu, predstavlja i iskrenu težnju ka olakšanju opšte privredne krize.

Po tom sporazumu jedna polovina od vrednosti naše robe, koja se uvozi u Grčku, isplaćivaće se devizama za koje će biti odobren slobodan transfer, a isplata druge polovine regulisaće se putem kompenzacije sa grčkom robom koja se uvozi u Jugoslaviju.

Po oceni Odbora, ovaj sporazum posebno ima da donese znatne koristi našim proizvođačima i time da oživi razne grane naše privrede.

Sa ovih razloga Odbor je jednoglasno primio ovaj zakonski predlog u načelu i u pojedinostima, te mu je, prema tome, čast predložiti Senatu da ga izvoli usvojiti u redakciji onako kako ga je i Narodna skupština usvojila.

Za svoga izvestioca Odbor je odredio senatora g. dr. Vasu Glušca.

U Beogradu, 19 oktobra 1933 god.

Sekretar,

Dr. Vaso Glušac, s. r.

Pretsednik Odbora.

Bogdan Gavrilović, s. r.

Članovi:

Petar Đirlić, s. r.

Krsta Smiljanić, s. r.

Dr. Josip Šilović, s. r.

Jovo Banjanin, s. r.

Dimitrije Hidžanović, s. r.

Dr. Momčilo Ivković, s. r.

Dr. Savo Ljubibratić, s. r.

Potpredsednik Jovan Altinarmaković: Otvora se načelni pretres. Ima reč g. dr. Savo Ljubibratić.

Dr. Savo Ljubibratić: Milo mi je što mi se danas pružila ova prilika, da uzmem riječ o predlogu Zakona o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke.

Ovaj dan danas, kada predlog ovog sporazuma prolazi kroz Senat Kraljevine Jugoslavije, može se ubrojiti u onaj veliki niz značajnih dana u životu grčkog i jugoslovenskog naroda.

Svi smo svjesni velikog značaja ovih dana sada, kada je Njegovom Veličanstvu naš Izvišeni Kralj učinio onu znamenitu, istorijsku posietu balkanskim državama, veoma značajnu za organizaciju i konsolidovanje mira na Balkanu i u Južnoistočnoj Evropi, sigurnoj bazi za onštiti svjetski mir.

Jasno se vidi, kako se pojavljuje na balkanskom nebu zora ljepših, vrednijih dana.

Balkanski narodi ne samo da su se dugo borili za svoj opstanak, za oslobođenje i ujedinjenje, nego su i međusobno krvili zato, što su bili više puta zavedeni i obmanuti od onih, koji su u mutnome lovilu držeci se onoga principa: divide et impera!

Svaki kamen, svaka gruda svetog nam tla na cijelom Balkanu poškropljen je krvlju bezbrojnih: boraca, junaka, vitezova i mučenika. Sjene njihove opominju balkanske narode, da podu onom stazom koju nam pokazuje naš zajednički genije i kojom nas vodi zvijezda vodilja, što je sada jasno vide, ne samo veliki umovi, nego i svi osvješteni balkanski narodi.

Sada se evo vodi odlučna spasonosna akcija za mir, za kojim iskreno teže balkanski narodi, koji su u dugim borbama na bojnopolju nabrali dosta vojničke slave i koji sada žele, da se u miru razvijaju, da u svojoj kući budu gospodari, da svoje poslove sami svršavaju i da ovdje na među-kraći između Istoka i Zapada ispunjavaju namjenjeni im zadatak.

Tako će balkanski narodi, koji Istok i Zapad u sebi spajaju, sve vrijednosti primljene i s jedne i s druge strane moći mirno razvijati i umnožavati, te doprinositi svoj obol u opštu riznicu čovječanske kulture.

Onda će na Balkanu zavladati duh: svjetlosti, razuma pravde i slobode na korist cijelog izmučenog čovječanstva, koje danas, lutajući u ovoj opštoj pometnji, užurbano traži put svoga spasenja.

Praunuk Karađorđa evo sada poziva pod zastavu mira, ljubavi, sloge i sporazuma sve balkanske narode.

Na tome putu, na kojem treba da se nadu svi svjesni rodoljubi, ima sigurno dosta smetnja i zapreka spolja i iznutra, ali će se dobrom voljom i zajedničkim radom i složnim naporima ukloniti. To traži i duh vremena u kome živimo i dobro shvaćeni interesi i potrebe svih naroda.

Naša prošlost i u njoj stečeno gorko iskustvo neka nam bude naibolia škola za buduću zajednički život.

Dosta je bilo žrtava i krvi. Iz te krvi neka što prije vaskrsne: sloga, ljubav, mir, pravda i sloboda. Balkanski narodi će tako, čuvajući sve svoje posebne i zajedničke vrijednosti i tekovine i duhovne i moralne i materijalne, zidati svoju sjajnu budućnost.

Čuvajući svaki pojedini narod svoju samostalnost i nezavisnost, može čvrstom voljom i sporazumnim složnim naporima i radom brzo stvoriti blagostanje i sreću svoju. Na taj način razvije se zajednička zastava, na kojoj će biti napisano: »Pax balcanica« i »Balkan balkanskim narodima«! (Odobranie).

Ovo bi bila moja opšta misao o zajednici balkanskih naroda, a specijalno vraćajući se na predlog pomenutog Zakona, želeo bih, gospodo senatori, da vas podsjetim, kako je ova konvencija u potpunom skladu sa manifestacijama našeg zajedničkog života u prošlosti.

Ako bacimo samo jedan letimičan pogled u prošlost, vidjećemo, da su rietko kada dva naroda živjeli toliko u tako tijesnim odnosima kao što ova dva balkanska naroda: Grci i Jugosloveni.

Od svoga doseljenja i početka života u ovim krajevima, koje je naš narod u najvišem broju naselio za vrijeme cara Iraklija, pa do dana današnjega, naš narod je s grčkim narodom neprestano u bliskim odnosima kulturno-prosvjetnim, političkim i ekonomskim. Ovaj međusobni život u onom dugom periodu ispunjen je borbom za opstanak i velikim naporima i neprestanim nastojanjima za duhovno, moralno i kulturno podizanje, razvijanje i napredovanje, u čemu vidimo i tamnih, ali mnogo više ljepih, svijetlih pojava.

Poslije Kosova i pada Carigrada u onom dugom periodu robovanja uvidjeli su i osjetili grčki i naš na-

rod potrebu bliže saradnje i pomoći, pa su jedan sa drugim saosjećali i međusobno se pomagali na razne načine, te nijesu nikad klonuli, nego su se neprestano borili za kulturno i političko oslobodenje i za ostvarenje ideala, stvaranja današnjih svojih slobodnih država.

Osjećajući tu potrebu bliže saradnje i u one dane nicali su razne organizacije, koje su tajno snovale Oslobodenje i Ujedinjenje, uzdajući se u tuđu pomoć, jer se nije moglo ni pomišljati, da se ova dva naroda mogu svojom snagom osloboditi, dok se nije pojavio Topolski heroj, bič tirana, blagorodni vitez, otac Srbije, neumrla Vožd Karadorđe (Slava Mul), s kojim je Heterija, koja je spremala revoluciju, stupila u vezu i nastojala da ga zadobije za svoj plan, jer je njegovo ime značilo pobjednu zastavu na Balkanu.

Filelini su u tome gledali ne samo borbu za oslobodenje grčkog naroda, nego i za vaskrs Helade, otađbine evropske civilizacije. Ustanak u Sumadiji odjeknuo je i našao odziva u Heladi, prvo u Moreji, pa se ona iskra, koja je sinula u Topoli, pretvorila u plamen, koji se neprestano širio, te zapalio cijeli Balkan, a kasnije sagorio dvije moćne carevine.

Nosioci toga plamena u novoj Grčkoj bili su Mavromihalisi, Kolokotronisi, Ipsilanti i mnogi drugi, a među njima se naročito ističe veliki nacionalni borac Riga od Fere, koji je zadavljen ovdje pod zidinama Beograda.

Iza oslobodenja u slobodnim svojim državama nastojalo se je često, da dode do što bližih odnosa i do što tješnjih veza prijateljstva i sporazuma. Prijateljstvo je dakle učvršćeno i zapečaćeno i pomešano krvlju i kostima, posijanim po celom Balkanu, naročito za vrijeme Balkanskog i Svjetskog rata.

Naša »Plava grobnica« na Jadranu uz grčku obalu i ostali svijetli grobovi znanih i neznanih, koji su nam rasijani svukuda po grčkom tlu, naročito na svetom nam tlu ostrva Krfa, koje je Nj. V. Kralj sa Nj. V. Kraljicom ponovo pohodio, vječno će nam biti nacionalna svetinja.

Sklapani su mnogi ugovori i sporazumi, koji se sklapaju na odredeni rok u neku određenu svrhu, ali u srcu i duši grčkog i jugoslovenskog naroda postoji čvrsta trajna veza prijateljstva i ljubavi, a to je vječni nikad neraskidljivi ugovor.

Razlozi za ekonomske ugovore ne postoje samo u tim prijateljskim odnosima i ljubavi, nego u geografskom položaju i ekonomskoj strukturi obeju zemalja, koje se privredno dopunjuju.

Ovo grčko i jugoslovensko krvlju zapečaćeno prijateljstvo osniva se, ne samo na našim međusobnim balkanskim, nego i na međunarodnim potrebama.

Dakle svi razlozi i interesi i politički, kulturno-prosvetni i ekonomski nalažu saradnju ova dva balkanska naroda, ove dve obnovljene države.

Ova saradnja naša biće u ovaj mah, nadam se, dobro primljena od svih prosvetjenih sinova Balkanskog poluostrva, koji su prožeti težnjom za mir i za opšti progres.

Ovakvi odnosi, prijateljske veze i ljubav neka se neprestano učvršćuju na sreću i napredak svoju balkanskih naroda i njihovih država!

Molim Senat, da ovaj zakonski predlog primi i završujem sa:

Zito elasi! Zito Elenikos etnos! Zito Eleniki Demokratija! (Buran aplauz i živo odobravanje.)

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Pošto nema više pri-

javljenih govornika, ima reč g. Ministar trgovine i industrije.

Ministar trgovine i industrije dr. Ilija Šumenković: Gospodo, ovaj sporazum je u samoj stvari dopuna izmene sporazuma od prošle godine koji opet znači jednu izmenu trgovinskog ugovora, koji je od ranijeg datuma postojao između nas i Grčke.

Potreba za ovim izmenama došla je otuda, što su izmenjene prilike u kojima je imao da važi stari trgovinski ugovor. Specijalno u Grčkoj zavedeni su izvesni devizni propisi i kontingentiranje, zbog kojih je bilo potrebno rešiti pitanje isplate naše robe u devizama i pitanje izvoza našega u Grčku. I prošle godine i ove godine po mojem mišljenju ovo je pitanje rešeno povoljno za obe države. Ministar privrede Grčke prilikom zaključenja ovog sporazuma dao je u jednoj deklaraciji izraza svoga zadovoljstva ne samo zato što je ovaj sporazum svršen, nego i zato što su pregovori vođeni u potpuno prijateljskom tonu i formi. Kao njegov kolega u Jugoslaviji ja mogu i hoću da dam izraza istom zadovoljstvu i da kažem da postoji i kod nas uverenje, da će se na ovoj bazi dobrog prijateljstva svi naši odnosi rešavati i dalje u budućnosti. (Odobranje.)

Potrebno je, gospodo senatori, učiniti jedno saopštenje. U članu 3 ovoga sporazuma koji govori o izvozu našega žita stoji, da ćemo prevoz toga žita pod jednakim uslovima poveriti grčkim brodovima u koliko nisu u pitanju naši brodovi. Međutim, posle potpisa sporazuma je Grčka vlada izjavila da odustaje od te odredbe. Mi smo to primili na znanje i ova izjava ima one konsekvencije koje takove izjave moraju da imaju. (Odobranje.)

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Pošto nema više prijavljenih govornika, završuje se načelni pretres. Priступа se glasanju. Molim gospodina sekretara da izvoli izvršiti prozivku. Ona gospoda senatori koji su u načelu za ovaj zakonski predlog, glasaće sa »za«, a koji su protiv, glasaće sa »protiv«.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva gospodu senatore i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobričić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Đirlić Petar — za
 Dorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za

Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Pretnednik dr. Ante Pavelić: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je u svemu 64 gospode senatora i svi su glasali sa »za«. Prema tome objavljujem da je ovaj zakonski predlog primljen u načelu.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Molim gospodina izvestioca da izvoli čitati pojedine paragrafe.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita naslov i § 1.

Pretnednik dr. Ante Pavelić: Prima li Senat § 1 (Prima). Objavljujem da je § 1 primljen.

Izvestilac dr. Vaso Glušac čita § 2.

Pretnednik dr. Ante Pavelić: Gospoda koja su za to da se § 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Svi sede, prema tome objavljujem da je § 2 primljen. Time je zakonski predlog primljen i u pojedinostima.

Pristupamo konačnom poimeničnom glasanju o zakonskom predlogu u celini. Izvolite čuti prozivku.

Sekretar dr. Ivan Gmajner proziva g. g. senatore koji su glasali ovako:

Alibegović Asim — za
 Alkalaj dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — odsutan
 Arnautović Šerif — za
 Banjanin Jovo — za
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — odsutan
 Vilović Osman — za
 Vrbanić dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Gavrilović dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — za
 Glušac dr. Vaso — za
 Gmajner dr. Ivan — za
 Grasl dr. Georg — za
 Gregorin dr. Gustav — za
 Desnica dr. Uroš — za
 Dobrinić Petar — za
 Dragović Milutin — za
 Dirlić Petar — za
 Dorđević Dragoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec dr. Petar — za
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivanović Dragoljub — za
 Ivković dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — za
 Jalžabetić Tomo — za
 Janković Stjepan — odsutan
 Jovanović Ž. Miloje — za
 Karamehmedović dr. Hamdija — za
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kostić Petar — odsutan
 Kotur dr. Đura — za
 Krulj dr. Uroš — za
 Kukuljević-Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić dr. Savo — za
 Mažuranić dr. Želimir — odsutan
 Majstrovic dr. Ivan — za
 Marjanović Milan — za
 Mahmutbegović Sefedin — odsutan
 Mičić dr. Mića — odsutan
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — za
 Nešković Jovan — za
 Novak dr. Fran — za
 Obradović Paja — odsutan
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — za
 Popović Milan — za
 Ravnihar dr. Vladimir — za
 Radovanović Krsta — za

Radulović Marko — odsutan
 Rajar dr. Janko — za
 Rožić dr. Valentin — za
 Samurović Janko — za
 Simonović Milan — odsutan
 Smiljanić Krsta — za
 Sočica Mujo — za
 Stanković Jovan — za
 Stanković dr. Radenko — odsutan
 Sulejmanović dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — za
 Trinajstić dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski dr. Savo — za
 Frangeš dr. Oton — odsutan
 Hadži-Bošković Trajko — za
 Hadži-Ristić Spira — za
 Hribar Ivan — za
 Cvetković Jordan — za
 Cerović Gavriilo — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga dr. Stanko — odsutan
 Šilović dr. Josip — za
 Šola Atanasije — za
 Šuperina dr. Benjamin — za

Posle glasanja

Pretsednik dr. Ante Pavelić: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 64 g. g. senatora i svi su

glasali »za«. Prema tome, objavljujem da je Senat konačno u celini primio predlog Zakona o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke.

Gospodo senatori, ovim je iscrpen dnevni red današnje sednice, i pošto je ovaj saziv na kraju i malo docnije će se zaključiti čitanjem Kraljevog Ukaza, slobodan sam učiniti vam ovaj predlog: prema dosadašnjoj parlamentarnoj praksi, trebalo bi da prenesemo u idući saziv Senata sve nesvršene predmete, koji se nalaze na radu u Finansijskom, Imunitetskom i Odboru za molbe i žalbe. Osim toga, imali bismo da prenesemo u idući saziv i ona dva izveštaja Odbora za molbe i žalbe, koje smo na jučerašnjoj sednici skinuli sa dnevnog reda. Svi ostali predmeti, koji su bili podneseni u ovom sazivu, imali bi se ugasiiti.

Prima li Senat ovaj moj predlog? (Prima.) Pošto Senat prima, objavljujem da će se pobrojani predmeti preneti za rad u idućem sazivu, a ostali će se ugasiiti.

Najzad, čast mi je umoliti Senat, pošto je ovo poslednja sednica ovog saziva, da me ovlasti da mogu potpisati zapisnik današnje sednice Senata sa dežurnim sekretarom, pošto zapisnik sa današnje sednice ne bismo mogli čitati u idućem sazivu, a tako je postupano i u dosadašnjoj parlamentarnoj praksi i takvo je ovlašćenje davano Pretsedništvu Senata.

Služe li se Senat sa ovim mojim predlogom? (Služe.) Pošto se Senat služe, to objavljujem da je ovaj moj predlog primljen.

Sada, gospodo senatori, molim vas da izvolite saslušati jedan Ukaz Nj. V. Kralja, koji će pročitati g. Ministar unutrašnjih poslova.

Ministar unutrašnjih poslova Živojin Lazić čita:

MI

ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji narodnoj
 Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra unutrašnjih poslova, a po saslušanju Našeg Ministarskog saveta i na osnovu čl. 32 i 60 Ustava,

REŠILI SMO I REŠAVAMO:

da se sednice Senata sazivane ukazom od 19 oktobra

17 oktobra 1933 god.

U Niškoj Banji.

Ministar unutrašnjih poslova
 Živ. A. Lazić, s. r.

1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine i otvorene ukazom od 30 oktobra 1932 godine, — zaključče čitanjem ovog ukaza, i da se Senat sazove u redovan saziv za 20 oktobar 1933 godine.

Naš Ministar unutrašnjih poslova neka izvrši ovaj ukaz.

ALEKSANDAR, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta

Dr. M. Srškić, s. r.

Ministar bez portfelja

Dr. Albert Kramer, s. r.

Ministar socijalne politike i
 narodnog zdravlja

I. Pucelj, s. r.

Ministar bez portfelja

Dr. H. Karamehmedović, s. r.

Ministar bez portfelja

Dr. Drag. S. Kojić, s. r.

Ministar trgovine i industrije

Dr. Ilija Šumenković, s. r.

Ministar pravde

B. Maksimović, s. r.

Ministar bez portfelja
Dr. B. Andelinović, s. r.
 Ministar saobraćaja
L. Radivojević, s. r.
 Ministar vojske i mornarice
 Armijski general
Drag. Ž. Stojanović, s. r.
 Ministar šuma i rudnika
P. Matica, s. r.
 Ministar finansija
Dr. Mil. R. Đorđević, s. r.
 Ministar građevina
Dr. Stjepan Srkulj, s. r.
 Ministar inostranih poslova
B. D. Jevtić, s. r.
 Ministar unutrašnjih poslova
Živ. A. Lazić, s. r.
 Ministar prosvete
Dr. R. Stanković, s. r.
 Ministar fizičkog vaspitanja naroda
Dr. L. Hanžek, s. r.
 Ministar poljoprivrede
Dr. Lj. Tomašić, s. r.

(Sva gospoda senatori saslušali su stojeći čitanje Uka-
 za i propratili ga burnim uzvicima: *Živeo Kralj!*)

Predsjednik dr. Ante Pavelić: Time je, gospodo
 senatori, ovaj saziv završen. Današnju sednicu zaklju-
 čujem, a iduća će se održati, po Ustavu i Zakonu o
 poslovnom redu u Senatu, sutra, 20 oktobra, u 9 časo-
 va pre podne.

Dozvolite mi, gospodo senatori, pre nego zaklju-

čim sednicu, da se u ime Predsedništva zahvalim na
 dvogodišnjoj potpori celoga Senata. Predsedništvo je,
 prema svojim silama, nastojalo da unapredi interese
 ove nove institucije koja je uvedena u život od stra-
 ne Njegovog Veličanstva Kralja. Ja mislim da može-
 mo vedra čela i mirne savesti otići sa ovoga mesta, pa
 vam još jedanput u ime Predsedništva zahvaljujem na
 ukazanoj potpori. (*Pljesak i uzvici: Živeli!*)

Sednica je zaključena u 19,45 časova.

P R I L O Ž I

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br.: 18635
18-X-1933 god.
u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas da je Narodna skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine, konačno usvojila predlog zakona o trgovinskom sporazumu zaključenom u Beogradu 29 jula 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke, podnet joj od strane Ministra trgovine i industrije i Ministra inostranih poslova na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 10 septembra 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem, meni je čast, Gospodine Pretsedniče, na osnovi čl. 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, dostaviti Vam definitivan tekst ovoga zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila, kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom pretstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresan je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

DR. ANTI PAVELIĆU,
Pretsedniku Senata

BEOGRAD.

NEMAČKO POSLANSTVO

J.Br. 1632/33

Beograd, 29 jula 1933 godine.

EKSELENCIJO,

Po naredbi moje Vlade imam čast dostaviti do znanja Vašoj Ekselenciji ovo što sleduje:

1. Sa proizvodima nemačkim koji se uvoze u Jugoslaviju i sa proizvodima jugoslovenskim koji se uvoze u Nemačku neće se postupati na način manji povoljan nego sa proizvodima makoje treće zemlje.

2. Ovaj sporazum ostaće na snazi za četiri meseca počev od dana njegove privremene primene. Ako se ne otkáže na mesec dana pre njegovog isteka on će biti prećutno produžen, pri čemu obe Strane imaju mogućnost da ga otkážu prvog dana svakog meseca na mesec dana unapred.

3. Ovaj sporazum biće ratifikovan. On će stupiti na snagu 14 dana po razmeni ratifikacija koja će se izvršiti u Berlinu. Obe Vlade sporazumne su da on stupa privremeno u primenu još pre ratifikovanja, na dan 1 avgusta 1933 godine.

Ja bih bio zahvalan Vašoj Ekselenciji ako bi imali dobrotu da me izvestite o pristanku Vaše Vlade.

Izvolite primiti, Ekselencijo, uverenje o mome najodličnijem poštovanju.

Albert Frajher Difur fon Ferens, s. r.

Njegovoj Ekselenciji

GOSPODINU BOGOLJUBU JEVTIĆU
Ministru inostranih poslova

BEOGRAD.

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Pov. K.P.Br. 7484

Beograd, 29 jula 1933 godine.

EKSELENCIJO,

Notom od današnjeg dana izvoleli ste nam dostaviti do znanja ovo što sleduje:

»Po naredbi moje Vlade imam čast dostaviti do znanja Vašoj Ekselenciji ovo što sleduje:

1) Sa proizvodima nemačkim koji se uvoze u Jugoslaviju i sa proizvodima jugoslovenskim koji se uvoze u Nemačku neće se postupati na način manje povoljan nego sa proizvodima makoje treće zemlje.

2) Ovaj sporazum ostaće na snazi za četiri meseca počev od dana njegove privremene primene. Ako se ne otkáže na mesec dana pre njegovog isteka on će biti prećutno produžen, pri čemu obe Strane imaju mogućnost da ga otkážu prvog dana svakog meseca na mesec dana unapred.

3) Ovaj sporazum biće ratifikovan. On će stupiti na snagu 14 dana po razmeni ratifikacija koja će se izvršiti u Berlinu. Obe Vlade sporazumne su da on stupa privremeno u primenu još pre ratifikovanja, na dan 1 avgusta 1933 godine.

Imam čast potvrditi Vašoj Ekselenciji prijem ovoga saopštenja kao i pristanak moje Vlade.

Izvolite primiti, Ekselencijo, uverenje o mome odličnom poštovanju.

B. D. Jevtić, s. r.

Njegovoj Ekselenciji

FRAJHERU ALBERTU DIFURU FON FERONS.

Izvanrednom poslaniku i Punomoćnom ministru

BEOGRAD

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

o

Trgovinskom sporazumu, zaključenom u Beogradu, 29 jula 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke

koji glasi:

§ 1.

Odobrava se i dobija zakonsku silu Trgovinski sporazum, zaključen u Beogradu, 29 jula 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Nemačke, čiji tekst u francuskom originalu i prevodu

glasi:

§ 2.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u »Službenim novinama«, a obavezu silu dobija kao što je to predviđeno tačkom trećom izmenjenih nota.

18 oktobra 1933 godine
u Beogradu.

Sekretar,
Drag. Stanojević, s. r.

(M. P.)

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 18636
18-X-1933 god.
u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas, da je Narodna skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 god., konačno usvojila predlog zakona o dopuni Konvenciji od 14 februara 1930 godine o likvidaciji dvovlasnih imanja, zaključenoj i potpisanoj u Sofiji 3 jula 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske, podnet joj od strane Ministara pravde, šuma i rudnika, finansija, inostranih poslova, unutrašnjih poslova i poljoprivrede na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 28 jula 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem meniju je čast, Gospodine Pretsedniče, na osnovi čl. 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, dostaviti Vam definitivni tekst ovoga zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila, kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom predstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresen je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

DR. ANTI PAVELIĆU,
Pretsedniku Senata
BEOGRAD.

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

o

dopuni Konvenciji od 14 februara 1930 godine o likvidaciji dvovlasnih imanja, zaključenoj i potpisanoj u Sofiji 3 juna 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske,

koji glasi ovako:

§ 1.

Odobrava se i dobija zakonsku silu Dopuna Konvenciji od 14 februara 1930 godine o likvidaciji dvovlasnih imanja, zaključena i potpisana u Sofiji 3 juna 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske, čiji tekst u originalu na srpsko-hrvatskom i bugarskom jeziku

glasi:

DOPUNA KONVENCIJI
između

Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske o likvidaciji dvovlasnih imanja zaključenoj 14 februara 1930 godine.

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA i KRALJEVINA BUGARSKA, želeći da produže rad na likvidaciji dvovlasnih imanja, koji nije mogao biti završen na osnovu odredaba prvobitne Konvencije, rešile su da zaključče dopunu Konvenciji, radi čega su imenovale za Svoje punomoćnike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ JUGOSLAVIJE:

Gospodina Vukčevića Dr. Aleksandra, Izvanrednog Poslanika i Opunomoćenog Ministra u Sofiji;

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BUGARSKE:

Gospodina Nikolu Mušanova, Pretsednika Ministarskog Saveta i Ministra Inostranih Poslova i Vera,

Koji su, posle izmene svojih punomoćija, za koja se utvrdilo da su punovažna, saglasno doneli sledeće dopune Konvenciji između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Bugarske o likvidaciji dvovlasnih imanja zaključenoj 14 februara 1930 godine:

§ 1.

Član 6 dopunjuje se sledećom tačkom:

v) Prodajom dvovlasnih imanja bilo državljanima one države, na čijoj se teritoriji ta imanja nalaze, bilo samoj toj državi ili dotičnoj opštini. Ove prodaje vrše se pred nadležnom Reonskom Mešovitom Komisijom i ozvaničuju se u smislu člana 34 i 52 Konvencije.

§ 2.

Član 7 dopunjuje se sledećim tačkama:

d) Zamenom dvovlasnih imanja sa opštinskim imanjima, po dobivenoj saglasnosti dotične opštine;

d) Otkupom od strane države dvovlasnih imanja, ako se tome ne protive bitno ekonomski interesi dvovlasnika;

e) Globalnom razmenom celokupnih kompleksa imanja, koja se nalaze s jedne i druge strane na samoj granici, ako to nalazu ekonomski interesi, a dopušta državna bezbednost.

O ovakvim razmenama odlučuje Centralna Mešovita Komisija. Njene odluke postaju punovažne, kada ih potvrde obe vlade.

§ 3.

Član 8 dopunjuje se i glasi:

Vrednost državnih i opštinskih imanja, koja su data u zamenu za dvovlasna imanja (vidi član 7 tačke pod b, g, d i d) biće isplaćene od druge države na bazi dnevnih cena u momentu likvidacije po proceni izvršenoj od odnosne Mešovite Reonske Komisije i po saglasnosti Centralne Mešovite Komisije.

§ 4.

Član 9 dopunjuje se i glasi:

Za dovršenje likvidacije dvovlasnih imanja svaka od dveju vlada naznačiće najdalje u roku od deset dana, računajući od dana stupanja na snagu Dopune Konvenciji, po dve posebne Reonske Komisije, koje će nositi naziv: Prva Reonska Komisija i Druga Reonska Komisija.

§ 5.

Član 10 dopunjuje se i glasi:

A) Prva Reonska Komisija obuhvata reone:

U bugarskom tekstu odgovara tačka pod e)

U bugarskom tekstu odgovara tačka pod ž)

a) Timočki, koji će sa jugoslovenske strane obuhvatiti srezove: Negotinski, Krajinski, Zaječarski, Timočki i Zaglavski; sa bugarske: Vidinski, Kulski, Belogradžiski i Berkovski;

b) Caribrodski, sa srezovima: Nišavskim i Caribrodskim na jugoslovenskoj i Godečkim na bugarskoj strani; i

v) Trnski, sa srezovima: Lužničkim, Vlasotinačkim i Carevoselskim na jugoslovenskoj i Čustendilna Bugarskoj strani.

B) Druga Reonska Komisija obuhvata reone:

a) Krivopalanački, sa srezovima: Krivopalanačkim i Carevoselskim na jugoslovenskoj i Čustendilskim na bugarskoj strani; i

b) Belasički sa srezovima: Maleškim i Strumičkim na jugoslovenskoj i Gornjo-Džumajskim i Petričkim na bugarskoj strani.

§ 6.

Član 11 dopunjuje se i glasi:

Prva Reonska s jedne strane i Prva Reonska Komisija s druge strane obrazuju Prvu Reonsku Mešovitu Komisiju. Druga Reonska s jedne strane i Druga Reonska Komisija s druge strane obrazuju Drugu Reonsku Mešovitu Komisiju.

§ 7.

Član 12 dopunjuje se i glasi:

Ako dvovlasna imanja spadaju u dva različita reona, Centralna Mešovita Komisija rešiće, koje će

Reonske Komisije obrazovati nadležnu Reonsku Mešovitu Komisiju za njihovu likvidaciju.

§ 8

Član 13 dopunjuje se i glasi:

Sastav svake posebne Reonske Komisije biće sledeći:

a) Pretsednik Komisije biće jedan sudija Okružnog (odnosno Prvostepenog) Suda;

b) Članovi:

Jedan predstavnik Ministarstva Poljoprivrede (agronom) i jedan predstavnik Ministarstva Finansija;

v) Sekretar Komisije biće jedan pisar ili sudski pripravnik Okružnog (odnosno Prvostepenog) Suda.

Kao tehnički organ pridaje se Komisiji jedan geometar.

§ 9.

Član 21 dopunjuje se i glasi:

Za vreme zime — od početka meseca novembra do kraja aprila Komisije obeju država radiće podvojeno. Od početka meseca maja posebne reonske Komisije obeju država konstituisaće se u Mešovite Reonske Komisije, koje će raditi na terenu do kraja meseca oktobra a po potrebi i duže, o čemu odlučuje Centralna Mešovita Komisija.

§ 10.

Član 32 dopunjuje se i glasi:

Mešovite Reonske Komisije obavljace svoj posao po opštinama svoga reona s jedne i s druge strane granice.

Ako bi se pokazalo kao korisno, da jedna opština bude prebačena u nadležnost susedne Mešovite Reonske Komisije, to će se učiniti po rešenju Centralne Mešovite Komisije.

§ 11.

Član 39 dopunjuje se i glasi:

Rešenja, na koja ne budu bile podnete žalbe u određenom roku postaju izvršnim i dostavljaju se nadležnim sudovima.

§ 12.

Član 40 dopunjuje se i glasi:

Čim Mešovite Reonske Komisije završe rad, dostaviće svoje arhive Centralnoj Mešovitoj Komisiji.

§ 13.

Član 41 dopunjuje se i glasi:

Mešovite Reonske Komisije svoj rad na likvidaciji dvovlasnih imanja imaju završiti najkasnije do kraja 1934 godine.

§ 14.

Član 44 dopunjuje se i glasi:

Za rasmatranje i rešavanje spornih pitanja, koja bi se pojavila u Mešovitim Reonskim Komisijama, kao i eventualnih žalbi dvovlasnika na rešenja tih Komisija, Centralna Mešovita Komisija može da vrši izvidanja na samom terenu s jedne ili s druge strane granice. Ona može da odobri, izmeni ili poništi ožalbena rešenja Mešovitih Reonskih Komisija.

Centralna Mešovita Komisija dostavlja svoja rešenja Reonskim Mešovitim Komisijama radi izvršenja.

§ 15.

U članu 45 poslednje reči „u smislu člana 46“ akidaju se.

§ 16.

Član 46 ukida se.

§ 17.

Novo-obrazovane Reonske Komisije (vidi § 4) preuzeće, pre početka rada na terenu, arhive ukinutih Reonskih Komisija.

§ 18.

Sa dvovlasnim imanjima, koja su, posle povlačenja granične linije, zauzeta od strane državnih vlasti ma po kome bilo osnovu, Reonske Mešovite Komisije postupiće na sledeći način:

1) Ako su takva imanja ušla u sastav državnih šuma, proveriće pravne dokaze o svojini, podnete Komisiji od strane sopstvenika-dvovlasnika i prema nadenom stanju doneti odluku o likvidaciji u smislu Konvencije i ove Dopune, kao i Zakona o šumama;

2) Ako su takva imanja došla pod udar Zakona o agrarnoj reformi, moćiće odlučiti o likvidaciji u smislu Konvencije i ove Dopune, kao i Zakona o agrarnoj reformi samo onog dela imanja, koji je njihovim vlasnicima ostavljen u sopstvenost;

3) Ako su takva imanja upotrebljena za druge kakve javne potrebe i svrhe, sopstvenicima će se, u smislu § 3 Dopune Konvenciji, isplatiti vrednost na bazi dnevnih cena, ako im se imanja ne bi mogla povratiti radi likvidacije po Konvenciji i ovoj Dopuni.

Sva rešenja doneta u smislu ovog § imaju se po službenoj dužnosti dostaviti Centralnoj Mešovitoj Komisiji na rasmatranje i odobrenje. Ona ih može odobriti, izmeniti ili poništiti. Tek po njenom odobrenju ova rešenja postaju izvršna.

§ 19.

Ova Dopuna Konvenciji stupa na snagu na dan izmene ratifikacija.

Izmena ratifikacija izvršiće se u Beogradu.

U potvrdu čega Punomoćnici su potpisali ovu Konvenciju i stavili svoje pečate.

Zaključeno u Sofiji i sastavljeno u dva ravno-glasna primerka na srpsko-hrvatskom i bugarskom jeziku.

Dana 3 meseca juna hiljadu devet stotina trideset treće godine.

Dr. A. St. Vukčević, s. r.
(M. P.)

N. Mušanov, s. r.
(M. P.)

§ 2.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u „Službenim novinama“, a obaveznu silu dobija kada se ispune uslovi iz § 19 rečene Dopune Konvenciji.

18 oktobra 1933 godine
u Beogradu.

(M. P.)

Sekretar,
Drag. Stojanović, s. r.

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 18638.
18 - X - 1933 god.
u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas da je Naroda skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine, konačno usvojila Predlog Zakona o dopuni Aranžmana od 7 novembra 1931 godine, zaključenoj i potpisanoj u Parizu 10 juna 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Reublike Francuske, podnet joj od strane Ministra trgovine i industrije i Ministra inostranih poslova na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 28 juna 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem, meni je čast, Gospodine Pretsedniče, na osnovi člana 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, dostaviti Vam definitivan tekst ovoga zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom predstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresan je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom odličnom poštovanju.

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

G-nu Dr. ANTI PAVELIĆU,
Pretsedniku Senata

Beograd

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

o

Dopuni Aranžmanu od 7 novembra 1931 godine, zaključenoj i potpisanoj u Parizu 10 juna 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske.

koji glasi:

§ 1.

Odobrava se i dobija zakonsku silu Dopuna Aranžmanu od 7 novembra 1931 godine, zaključena i potpisana u Parizu 10 juna 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Francuske, čiji tekst u francuskom originalu i prevodu glasi:

DOPUNA ARANŽMANU OD 7 NOVEMBRA 1931
ZAKLJUČENOM IZMEĐU JUGOSLAVIJE I
FRANCUSKE

Jugoslovenska Vlada i Francuska Vlada, u želji da prilagode današnjim prilikama odredbe Aranžmana o postupanju koje je rezervisano uvozu u Francusku jugoslovenskog žita, a koji je potpisan u Beogradu 7 novembra 1931, utvrdile su sporazumno sledeće odredbe:

Član 1

Pošto stanje žitne pijace, kako u Francuskoj tako i u Jugoslaviji ne dopušta da se, u toku sadašnje kampanje, primenjuju odredbe predviđene u navedenom Aranžmanu, moći će se, izuzetno, uvesti u Francusku do 30 septembra 1933, umesto kontingenta žita predviđenog rečenim Aranžmanom, jedan kontingenat kukuruza namenjen isključivo ishrani živine i stoke koji će se koristiti niže izloženim uslovima:

Član 2

Pri uvozu u Francusku, kukuruz uvezen iz Jugoslavije biće podvrgnut, bez ikakve tarifske redukcije, dažbinama minimalne francuske tarife.

Međutim, za jednu količinu kukuruza koja neće moći premašiti 240.000 kvintala, i pod rezervom odredaba članova 1, 3 i 4 ove Dopune, izvršiće se povraćaj Jugoslovenskoj državi 40% dažbina minimalne tarife.

Član 3

Uvoz kukuruza koji će se moći koristiti ovim povraćajem moraće se izvršiti u tromesečnim tranšama raspoređenim kako sleduje:

pre 30 juna 1933 50.000 kvintala
od 1 jula do 30 septembra 1933 190.000 kvintala.

Ovako utvrđeni kontingenti moraće se uvesti u Francusku u potpunosti u toku odgovarajućeg tromesečja ili najkasnije za 45 narednih dana.

Član 4

Uvozi kukuruza koji se koriste prethodnim specijalnim odredbama, vršiće se po molbama podnesenim francuskom Ministru poljoprivrede koji će ih snabdevati svojom vizom sve do iscrpljenja kontingenata. Uslovi kojima će imati da se podvrgnu ti uvozi biće utvrđeni odlukom Ministra poljoprivrede.

Francuska Vlada uložiće svako staranje da izvrši povraćaj predviđen u članu 1, čim bude dobila opravdanje o upotrebi uvezenog kukuruza.

Član 5

Ova dopuna podležeće odobrenju Francuskog Parlamenta i biće ratifikovana. Ona će stupiti na snagu, po sporazumu između obeju Vlada, najkasnije osam dana po razmeni ratifikacija.

Obe Vlade povešće pregovore pre 30 septembra 1933, da bi ispitala, vodeći računa o prilikama, da li ima mesta da se ona obnovi sa izmenama potrebnim u pogledu kampanje 1933-1934.

Ovi pregovori vodiće se tako, da bi novi Aranžman mogao stupiti u dejstvo, u koliko je moguće, tek pred sam početak nove kampanje.

U potvrdu čega su potpisani Punomoćnici, propisno ovlašćeni, potpisali ovaj Sporazum i na njega stavili svoje pečate.

Radeno u Parizu, u dva primerka, 10 juna 1933.

(M. P.)

(M. P.)

(M. P.)

M. Spalaiković, s. r.

Pol Bonkur, s. r.

L. Ser, s. r.

§ 2.

Ovaj zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u „Službenim novinama”, a obaveznu silu dobija kad se ispuni uslov iz člana 5 prve alineje rečene Dopune Aranžmanu.

18 oktobra 1933 godine

u Beogradu.

(M. P.)

Sekretar,

Drag. Stanojević, s. r.

Pretsednik

Narodne skupštine,

Dr. K. Kumanudi, s. r.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 18639

18 - X - 1933 god.

u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas da je Narodna skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine, konačno usvojila **Predlog Zakona o naknadnom sporazumu uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine, zaključenom i potpisanom u Beču 9 avgusta 1933 godine između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije**, podnet joj od strane Ministra trgovine i industrije i Ministra inostranih poslova na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 22 septembra 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem, meni je čast, Gospodine Pretsedniče, u smislu člana 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, dostaviti Vam definitivni tekst ovoga zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila, kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom predstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresan je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik

Narodne skupštine,

Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

G-nu Dr ANTI PAVELIĆU

Pretsedniku Senata

Beograd

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

o

Naknadnom sporazumu uz Trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine, zaključenom i potpisanom u Beču, 9 avgusta 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije, koji glasi:

§ 1.

Odobrava se i dobija zakonsku silu Naknadni sporazum uz Trgovinski ugovor od 9 marta 1932 godine, zaključen i potpisan u Beču, 9 avgusta 1933 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije, čiji tekst u originalu na srpsko-hrvatskom i nemačkom jeziku glasi:

NAKNADNI SPORAZUM

uz trgovinski ugovor, zaključen 9 marta 1932 između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije.

Između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije utvrđeni su sledeći sporazumi:

Član I.

U koliko u sledećem nije ništa drugojačije utvrđeno, ostaju u važnosti odredbe trgovinskog ugovora između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije od marta 1932.

Ovaj naknadni sporazum čini sa tim ugovorom jednu nerazdvojnu celinu. Za njega važe odredbe o otkazu sadržane u čl. 9 od 9 marta 1932.

Član II.

Prilog tarife A. (uz carinsku tarifu Kraljevine Jugoslavije) trgovinskog ugovora od 9 marta 1932 menja se, kako sleduje:

a) ukidaju se:

Broj tarife	Naimenovanje	Carina dinara u zlatu od 100 kg
iz 122	Diamant (ekstrakt slada za tehničku upotrebu)	32.50
iz 125/1	Mineralne vode, prirodne, nezasladene . . .	1.40
iz 126 iz Napomene	Prirodne mineralne vode, nezasladene, koje se uvoze u sudovima u trgovini uobičajenim, carine se po Br. 125 tač. 1	
iz 209	Kalcijev hlorid	slobodno

b) menjaju se i glase:

iz 139/2	Ekstrakt za začinanvanje supa, tečan	100.—
iz 319	Pletena (štrikana i virkovaná) i mrežasta vunená roba:	
	3. Rukavice	550.—
	iz 4. Marame i šalovi	550.—

iz 356

KONFEKCIJA:

iz 1. od svilenih i polusvilenih tkanina:

Muško, žensko i dečije rublje, ženska konfekcija (izuzev gornjih kaputa za žene i devojke) kravatne, steznjaci (mideri) i ženski prsnici; sportske i putničke kape

Prema carini, koja se plaća na predivnu izradu, od koje je i još 160%

od svilenih i polusvilenih, pletenih (štrikanih i virkovaných) materija

Donje rublje, gornje odelo, pidžame, odelo za kupanje, kape i kape s naušnicama, kao i marame i šalovi, u koliko se smatraju kao konfekcija

Prema carini koja se plaća na predivnu izradu (robu koja se na metar prodaje) od koje je i još 150%

iz 2. od vunenih tkanina:

Muško, žensko i dečije rublje, ženska konfekcija (izuzev gornjih kaputa za žene i devojke), kravatne, steznjaci (mideri), ženski prsnici, sportske i putničke kape od vunenih pletenih (štrikanih i virkovaných) materija;

Prema carini koja se plaća na predivnu izradu od koje je i još 150%

Broj tarife	Naimenovanje	Carina dinara u zlatu od 100 kg
	Donje rublje, gornje odelo, pidžame, odelo za kupanje, kape i kape s naušnicama, kao i marame i šalovi, u koliko se smatraju kao konfekcija	Prema carini, koja se plaća na predivnu izradu (robu koja se na metar prodaje, od koje je i još 120%
	iz 3. od pamučnih tkanina: Muško, žensko i dečije rublje; ženska konfekcija (izuzev gornjih kaputa za žene i devojke), kravatne, steznjaci (mideri) i ženski prsnici; sportske i putničke kape:	Prema carini, koja se plaća na predivnu izradu od koje je i još 160%
	iz 4. od drugih biljanih predmeta materija: Muško, žensko i dečije rublje; ženska konfekcija (izuzev gornjih kaputa za žene i devojke), kravatne, steznjaci (mideri) i ženski prsnici; sportske i putničke kape	Prema carini, koja se plaća na predivnu izradu od koje je i još 160%
	Novčanici za sitan novac od pamučno lanene tkanine (sa spolja montiranim kuglastim gvozdenim zatvaračem)	500.—
	iz 5. konfekcija iz Br. 392 i 394	
379	Torbarske izrade od kože ili tkanine; izuzev svilenih, pa i od natopljenih ili premazanih tkanina	Prema materiji od koje je i 100%
	1) U komadu teškom preko 1 kg: a) bez veze ili u vezi s prostim i finim materijalom	300.—
	b) U vezi sa najfinijim materijalom	450.—
	2) U komadu teškom do zaključno 1 kg: a) bez veze ili u vezi s prostim i finim materijalom:	
	Prosti mali novčanici od cepane kože ili od ovčje necepane kože sa spolja montiranim kuglastim zatvaračem na presovanom okovu od crnog poniklovanog lima, pa i postavljeni, malani ili štampani	300.—
	ostali	450.—
	b) u vezi s najfinijim materijalom	600.—
390	Obuća od kaučuka pa i s tekstilnim i drugim materijalom	160.—
iz 411	Izrade, sasvim ili delom od slonove kosti, od kornjačevine, od sedefa i njihovih imitacija, pa i u vezi s drugim materijalom:	
	1. bez veze ili u vezi s prostim ili finim materijalom:	
	Dugmeta za prišivanje od sedefa, bez veza	600.—
	ostale izrade	700.—
iz 419	Dugmeta od kamenog oraha	180.—

Broj tarife	Naimenovanje	Carina dinara u zlatu od 100 kg
iz 433/2	Ručice za alate, okviri za rende okviri za testere:	
	a) sirovi: okviri za rende	55.—
	Ručice za alate, okviri za testere	70.—
	b) ugláčani, firnisovani ili polirani okviri za rende, ugláčani	55.—
	okviri za rende, firnisovani ili polirani	80.—
iz 435	Izrade od drveta na drugom mestu nepomenute:	
	iz 1. a) sirove, bez veze ili u vezi s prostim materijalom: Kućevno i kuhinjsko posude	40.—
	iz 2. zaluživane, bojene, lakovane, politirane, firnisovane: a) bez veze ili u vezi s prostim materijalom: Lestve na točkovima sa napravom za mehaničko dizanje	60.—
	Transmisioni točkovi, firnisovani ili politirani	150.—
iz 445	Artija za štampanje i pisanje: iz 1. za štampanje: iz a) nesatinovana u težini do zaključno 60 g. po 1 m Artija za štampanje na rotacionim mašinama	2.—
	b) ostala	17.—
	3) za pisanje	28.—
iz 536	iz 3) iz a) Cagle, pa i pljosnate cagle (flat billets), platine	7.80
	iz 4) iz b) Uobličeno gvožđe u obliku I i U sa visinom krakova preko 60 mm	8.—
	PRIMEDBA: Po tač. 4. b) (minimalna tarifa) cariniče se i čelične udarene letve za mehaničke vršalice	
iz 537	LIM: iz 3. štampan, lakovan	18.—
	iz 4. a) krojen lim u obliku kruga u debljini ispod 1 mm, sirov, dekapiran ili dresiran	14.—
iz 550	Mašinski noževi i ostali noževi za zanatstvo, poljoprivredu i industriju, pa i u vezi s drvatom	35.—

Broj tarife	Naimenovanje	Carina dinara u zlatu od 100 kg
iz 559	Izrade od žice na drugom mestu nepomenute:	
	iz 1. debljine 1 mm ili više	
	iz a) neobradene: užeta od žice	27.—
	iz b) obradena Užeta od žice	37.—
	Postolja od žice za zidne lampe pomesin- govana	50.—
	Pletiva od žice za baštenske ograde, sa šestou- gaonim okcima mreže, u komadu pocinkovana	55.—
	2. Debljine ispod 1 mm:	
	a) neobradene Užeta od žice ostale izrade	35.— 60.—
	b) obradene: Užeta od žice ostale izrade	50.— 90.—
	PRIMEDBA: Izrade od sjajno izvučene žice carine se kao izrade od neobradene žice.	
	Užeta od žice, premazana katranom, mazana ili natopljena smesama masti radi zaštite pri transportu neće se smatrati kao obradena.	
iz 572	Noževi, perorezi i brijaići:	
	iz 1. Britve sa koricama od mekog drveta bez opruge	60.—
	iz 2. Stoni noževi s koricama od pakfona ili al- pake, pa i ornamentovanog	250.—
	iz 3. Stoni noževi s posrebrenim koricama	500.—
584	Izrade od kovanog gvožđa na drugom mestu nepomenute, pa i u vezi s drvetom ili livenim gvoždem:	
	1. neobradene:	
	a) u komadu težem od 100 kg.	22.—
	b) u komadu težem od 25 do zaključno 100 kg.	27.—
	c) u komadu težem od 5 do zaključno 25 kg. d) u komadu teškom do zaključno 5 kg.	32.— 44.—
	2. Obradene:	
	a) u komadu težem od 100 kg.	32.—
	b) u komadu težem od 25 kg. do zaključno 100 kg.	37.—
	c) u komadu težem od 5 do zaključno 25 kg. d) u komadu teškom do zaključno 5 kg.	42.— 60.—
iz 651/2	Vodene turbine, sa spoljašnjim pogonskim to- čkom u prečniku preko 1.80 m.	20.—

Broj tarife	Naimenovanje	Carina dinara u zlatu od 100 kg
iz 700	Dečje igračke:	
	iz 1. od drveta, bez veze ili u vezi s prostim materijalom	120.—
	iz 2. od finog materijala ili u vezi s finim materijalom:	
	Lutke, igračke od gume	250.—
	iz 3. od najfinijeg materijala, ili u vezi s najfinijim materijalom	
	Lutke	300.—
	c) dodaju se:	
iz 134	Maltinkakao koji ne sadrži više od 50% kakaoa u prahu	120.—
iz 281	Čipke na mašini izradene, nevezene i neklepovane	900.—
iz 293	Prediva od jute, jednožična:	
	1. Nr. 7 i manje, po engleskoj numeraciji:	
	a) sirova	5.—
	b) beljena, bojena, štampana	10.—
iz 291	Prediva od jute, višežična:	
	1. Nr. 7 i manje, po engleskoj numeraciji:	
	a) sirova	7.—
	b) beljena, bojena, štampana	14.—
iz 454	iz 2. Pergamin artija, zamenica pergament artije Havana artija	35.— 25.—
iz 534	Izrade naročito nepomenute od srebra, pa i pozlaćene:	
	iz 2. ostale:	
	c) bez veze ili u vezi s drugim materijalom nepomenutim	2.000.—
iz 558	iz 2. Lisnate opruge za automobile	60.—
	Iz tač. 1 opštih napomena za proste metale:	
	Na gvozdenu žicu, prevučeno bakrom ili legurama bakra, plaća se 30% dodatka na carinu, koja se plaća na žicu obradenu.	
iz 654	Iz 1. mašine za izradu kalupa za obuću, za izradu potpetica za obuću, za izradu daščica za parkete	slobodno
	Član III.	
	Prilog tarife B (uz austrijsku carinsku tarifu) trgovinskog ugovora od 9 marta 1932 menja se kako sleduje:	
	a) ukida se:	
iz 91	Mineralne vode:	
	b) stone vode, prirodne, u običajenim sudovima	1.40

Broj tarife	Naimenovanje	Carina u zlatnim krunama od 100 kg
iz 97, a) i b)	Kobasice: 4. Salama, jugoslovenska	60.—
iz 509	Organska hemijska jedinjenja: e) 1. trihloretilen i slična hlorna ugljena vodenična jedinjenja 2. tetrahlorugljenik	2.— 2.—
	b) menja se i glasi:	
iz 35, b)	Voće naročito nepomenuto, sveže, ostalo: 1. Jabuke: nezavijene, od prvog jula do 15 novembra ostale 2. Kruške: nezavijene od 1 jula do 15 novembra od 16 novembra do 15 decembra ostale 3. Šljive	3.— 5.— 2.— 3.— 5.— slobodno
iz 36, a)	Šljive, sušene ma na koji način: 1. nezavijene ili u zavojima od 80 kg i više ukupne težine 2. u drugim zavojima	slobodno 2.50
38	Crni i beli luk: a) crni luk b) beli luk	3.— 4.—
52	Goveda: a) goveda za klanje b) goveda za rad i priplod c) junad d) telad	9.— od komada 70.— 50.— 8.— od 100 kg
iz 55	Svinje, teške c) preko 40 kg do 150 kg d) preko 150 kg (svinje za mast) Mangalica	18.— od komada slobodno slobodno
iz 56	Konji: b) konji za rad: 1) stari preko 2 godine: a) hladne krvi b) tople krvi 2) stari do 2 godine: a) hladne krvi b) tople krvi c) za klanje	130.— 75.— 75.— 37.50 od 100 kg slobodno
	NAPOMENA: Kao konji za klanje smatraju se konji stariji od 2 godine. Ovi se konji imaju transportovati neposredno železnicom u javne	

Broj tarife	Naimenovanje	Carina u zlatnim krunama od 100 kg
	klanice ili na kontumaciono tržište u Beču — St. Marx. Ostali konji u koliko ne spadaju pod Br. 56, a, carine se po Br. 56, b.	
iz 58	Pernata živina svake vrste (izuzev pernatu divljač)	
	a) živa	8.—
	b) zaklana, pa i očišćena	
	1) guske, u godišnjoj količini od 45% austrij- skog uvoza zaklane živine iz Jugoslavije u 1931. godini	15.—
	2) Ostalo, u godišnjoj količini od 30% austrij- skog uvoza zaklane živine iz Jugoslavije u 1931. godini	15.—
72	Svinjsko salo, pa i topljeno (svinjska mast)	30.—
	Svinjska slanina pa i soljena	25.—
iz 75	Ulje za jelo:	
	iz a) u buradima, cevima, bešikama, dalje u drugim uobičajenim sudovima od 25 kg ili više	
	1) ulje od tikvenog (bundevinog) semena	5.—
iz 83	Vino i šira, medovina:	
	iz a) u buradima:	
	Vino i medovina sa alkoholom po zapre- mini od najviše 10%, dalje šira koja će posle potpunog previranja sadržati naj- više 10% alkohola po zapremini	30.—
	Vino i medovina sa alkoholom po zapremini više od 10%, do najviše 13%, dalje šira koja će posle potpunog previranja sadržati više od 10% do najviše 13% alkohola po zapremini	35.—
	iz b) u bocama	80.—
iz 96	Meso:	
	iz a) sveže, smrznuto (izuzev prekomursko smrznuto meso) usoljeno:	
	1. svinje mangaličke rase, zaklane, očišćene i sa skinutom slaninom, u celim komadima ili u polutkama	16.—
	2. ostalo svinjsko meso	26.—
	3. teleće meso	20.—
	4. iznutrice (izuzev jezika) od stoke iz Br. 52 do 57	10.—
	5. ostalo meso (izuzev govede)	12.—
	c) pripremljeno (sušeno, soljeno, nadimljeno pa i obareno):	
	1. slanina za doručak (slanina prošarana me- som kao tirolska slanina, hamburger i sli- čno) u godišnjoj količini od 500 kvintala	75.—
	2. ostalo	105.—
iz 297	Daščice, dužice, šipke za parkete i table rendisane:	
	a) neslepljene, nefurnirane	10.—

Broj tarife	Naimenovanje	Carina u zlatnim krunama od 100 kg
iz 389	Klinci i ekseri:	
	iz a) sirovi ili prosto obradeni:	
	iz 3) drugi naročito nepomenuti klinci; ekseri:	
	kovani klinci	20.—
	iz b) rukom kovani klinci za obuću	26.—
	c) dodaje se:	
iz 412, b)	Legure olova i kalaj (kao mešani kalaj i slično) sa najviše 45% sadržine olova	3.50

Član IV.

Zaključni protokol uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932 menja se, odnosno dopunjuje, kako sleduje:

Uz priloge tarifa A. i B.

I. UZ CARINSKU TARIFU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE (PRILOG A.)

dodaje se:

Uz Br. 134/1: Maltinkakao:

Maltinkakao sastoji se iz slada i kakaoa u prahu; udeo poslednjeg ne prelazi 50%.

Uz Br. 286: Fitolji, tkani ili pleteni:

Kod fitilja sirovo belih ili beljenih ne utiču na carinjenje jedan ili dva dužinom provučena obojena konca.

Uz Br. 559/1, b: Postolja za zidne lampe, pomesingovana:

Ova postolja sastoje se iz galvanski pomesingovane gvozdene žice; karika, u koju se umeće sud za ulje, izrađena je od galvanski pomesingovanog gvoždenog lima.

Uz Br. 651/2: Vodene turbine:

Po carinskoj stopi za vodene turbine cariniće se i pripadajući regulatori kad dolaze u isto vreme sa vodovodnim turbinama.

II. UZ AUSTRIJSKU CARINSKU TARIFU (PRILOG B)

dodaje se:

Uz Br. 97/4: Jugoslovenska salama:

Postigut je sporazum da će se jugoslovenska salama cariniti po najpovoljnijoj carinskoj stopi, koja se bude naplaćivala za salamu izradenu na mađarski način.

ukida se:

Uz Br. 75 a. 1: Ulje od tikvinog semena u buradima itd.

Carinsko oslobođenje važiće dotle, dok u Kraljevini Jugoslaviji tikvino seme ne podleži izveznoj carini.

III. UZ CARINSKU TARIFU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE (PRILOG A.) I UZ AUSTRIJSKU CARINSKU TARIFU (PRILOG B.)

Vlada Kraljevine Jugoslavije rezerviše sebi pravo, da počev od 1 septembra 1934 može staviti vah snage sledeće u prilogu tarife A. navedene ugovorne povlastice.

iz 293, iz 294 — Prediva iz jute, jednožična i višežična,

iz 536/3 — Cagle, pljosnate cagle, platine,

iz 536/4 — Uobičajeno gvožđe sa više od 60 mm visine krakova u obliku I i U.

Austrijska savezna vlada zadržava sebi pravo, da ako vlada Kraljevine Jugoslavije bude učinila upotrebu od gore pomenute rezerve, na mesec dana pred istek roka kada gore spomenute ugovorne povlastice imaju da prestanu važiti, — otkáže trgovinski ugovor, s tim da ugovor prestane važiti jednovremeno sa prestankom važenja otkazanih ugovornih povlastica.

Član V.

Sporazum o uredenju pograničnog prometa (prilog E uz trgovinski ugovor od 9 marta 1932) menja se u članu 8, tač. 2 b) i glasi:

»Poljoprivredne proizvode dobivene na dotičnom poljoprivrednom dobru, obuhvatajući ovde i vino, drvo (drvo za gorivo i drvo za građu svake vrste), kao i proizvodi dobiveni od stoke. Žito se može prenositi i u ovejanom, a kukuruz i u okrunjenom stanju.«

Član VI.

Ovaj dopunski sporazum izraden u originalnom srpsko-hrvatskom i nemačkom tekstu biće ratifikovan što je moguće pre. Instrumenti ratifikacije izmeniće se u Beču.

Sporazum stupa na snagu 14 dana po izmeni ratifikacija.

Obe vlade pak zadržavaju sebi pravo da privremeno uvedu ovaj sporazum u život i pre gornjeg roka u koliko je to prema kod njih važećim zakonskim propisima moguće.

U potvrdu ovoga obostrani punomoćnici potpisali su ovaj sporazum i stavili na njega svoje pečate.

U Beču, 9 avgusta 1933.

Za Kraljevinu Jugoslaviju
(M. P.) *Đorđe Nastasijević*, s. r.

Za Republiku Austriju
(M. P.) *Dolfuss*, s. r.

§ 2.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u »Službenim novinama«, a obaveznu silu dobija kao što je to predviđeno članom VI rečenog naknadnog sporazuma.

18 oktobra 1933 godine
u Beogradu.

(M. P.) Pretsednik Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Sekretar,
Drag. Stanojević, s. r.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 18634
18-X 1933 god.
u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas, da je Narodna skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine, konačno usvojila Predlog zakona o opštoj konvenciji za sistematizaciju imovinskih interesa bivše pokrajine Istre i bivše trgovačke i obrtničke komore, sa sporazumima A, B, C i D, zaključenim i potpisanim u Puli 12 decembra 1930 godine između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, podnet joj od strane Ministra finansija i Ministra inostranih poslova na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 10 septembra 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem, meni je čast, Gospodine Pretsedniče, na osnovi čl. 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini, dostaviti Vam definitivni tekst ovoga zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila, kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom predstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresan je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

DR. ANTI PAVELIĆU,
Pretsedniku Senata
BEOGRAD.

NARODNA SKUPŠTINA
Kraljevine Jugoslavije

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

O

OPŠTOJ KONVENCIJI ZA SISTEMATIZACIJU IMOVINSKIH INTERESA BIVŠE POKRAJINE ISTRE I BIVŠE TRGOVAČKE I OBRTNE KOMORE, SA SPORAZUMIMA A, B, C i D, zaključenim i potpisanim u Puli 12 decembra 1930 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, koji glasi:

§ 1

Odobrava se i dobija zakonsku silu Opšta konvencija za sistematizaciju imovinskih interesa bivše pokrajine Istre i bivše Trgovačke i obrtne komore, sa Sporazumima A, B, C i D, zaključeni i potpisani u Puli 12 decembra 1930 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, čiji tekst u originalu na srpsko-hrvatskom i talijanskom jeziku glasi:

U izvršenju odredaba Konvencije Svetomargaretskih Opštih Sporazuma, sklopljenih u Rimu 23 oktobra 1922 između Kraljevine Italije i Kraljevine Jugoslavije, Vlada Kraljevine Italije imenovala je svojim delegatima u Komisiji za pitanja, koja se tiču

sistematizacije imovinskih interesa pokrajine Istre, otoka Krka, opštine Kastav, moralnih lica javnog prava i hipotekarnih vjeresijskih zavoda, čiji se obim proteže na cijelu pokrajinu ili na pogranični Kotar ili pograničnu općinu, gospodu:

Adv. Inoćente Kersi, senatora Kraljevine,
Dot. Mikele Sera,
Prof. Luidi Eudenijo Dragičijo,
 a Vlada Kraljevine Jugoslavije Gospodu:
Dr. Marijana Cukara,
Adv. Dr. Emanuela Perčića,
Adv. Dr. Franja Jelušića.

Prema odredbama navedenih sporazuma i uz pridržaj ratifikacije od strane obiju Visokih Strana Ugovornica sklopilo se je:

1) Opću konvenciju za sistematizaciju imovinskih interesa bivše pokrajine Istre i bivše Trgovačke i Obrtne Komore.

2) Sporazum (Sporazum A) o zakladi Pobar.

3) Sporazum (Sporazum B) o bivšim mletačkim bratovštinskim fondovima.

4) Sporazum (Sporazum C) o Općinskom vjeresijskom zavodu i Zemljišnom vjeresijskom zavodu Istre.

5) Sporazum (Sporazum D) o bivšoj Općini Kastav, bivšem cesnom odboru Volosko-Opatija i bivšem Gospodarskom društvu u Kastvu.

OPĆA KONVENCIJA ZA SISTEMATIZACIJU IMOVINSKIH INTERESA BIVŠE POKRAJINE ISTRE I BIVŠE TRGOVAČKE I OBRTNE KOMORE.

Čl. 1.

Kao osnov za sistematizaciju aktiva i pasiva pokrajine Istre uzima se bilansa Pokrajinskog fonda, koja proizilazi iz Računa imovine Pokrajinskog fonda Istre sa 31. Decembra 1920. (Prilog Br. 1.)

Čl. 2.

U toj bilansi ispravlja se ili dodaje slijedeće: (Prilog Br. 2.):

I. Aktiva povećavaju se:

a) razlikom među vrijednosti nekretnina iskazanih u računu imovine, o kojem je riječ u čl. 1. i vrijednosti utanačenom sa iste (Prilog Br. 3).

b) vrijednošću utanačenom za nekretnine, koje nisu iskazane u navedenom računu imovine (Prilog Br. 4).

c) razlikom među vrijednosti pokretnina iskazanih u računu imovine i vrijednosti utanačenom za iste (Prilog Br. 5).

d) vrijednošću utanačenom za pokretnine, koje nisu unesene u račun imovine (Prilog Br. 6).

II. Pasiva se pak povećavaju:

a) trećim djelom prirasta nastalog u pozajmicama u godini 1921 (Prilog Br. 7).

b) iznosom računa za bolničke i umobolničke troškove i uopće drugim pokrajinskim teretima dospjelim do dana efektivne evakuacije otoka Krka, i dijela općine Kastav (Prilog Br. 8).

c) dugom pokrajinske bolnice prema imovinskom Fondu pokrajine Istre u iznosu od L. 618.937.77.

Čl. 3.

Pokrajinska uprava Istre preuzimlje potpuni teret mirovina za pokrajinske činovnike i namješte-

nike, a imovina odnosnog Fonda ostaje u cijelosti doznačena istoj.

Od prvog dana mjeseca iza evakuacije, mirovine za općinske činovnike i liječnike i mirovine za učitelje isplaćivaće se prema sadašnjem državljanstvu pojedinih osiguranih lica, kojima će se mirovina isplaćivati od strane uprave i fondova, koja su naslijedila pokrajinsku upravu Istre.

Neodvisno od broja lica, bila ona talijanski ili jugoslovenski državljani, koja imaju pravo na imovinu odnosnih fondova (Prilog Br. 9 i 10), dijele se ovi prema općem ključu, o kojem je riječ u čl. 13. ove Konvencije. Kvota, koja pripada jugoslovenskoj strani, umanjiti će se pak iznosom dugova prema rečenim fondovima, za koje se je utvrdilo da su postojali 31. decembra 1920. i koji su iskazani u prilogu 9.

Čl. 4.

Prema općem ključu podijelit će se također slijedeći fondovi i zaklade (Prilog Br. 11):

a) imovina zavoda za osiguranje marve,

b) imovina fonda poljodjelskih kolonija,

c) imovina ureda za vino,

d) imovina ureda za ulje,

e) imovina zaklade za istarske pomorce,

f) imovina fonda vatrogasaca.

Za imovine pod sl. a, b, c, d, e, uzimlje se stanje dana 31. decembra 1930., a za onu pod sl. f) stanje dana 31. decembra 1920.

Imovina fonda za potpore seoskim blagajnama i dečjim skloništima po stanju dana 31. decembra 1920., dijeli se prema broju seoskih blagajna, koje su postojale tog dana (Prilog Br. 12).

Ne dijele se: a) zaklada Vidulić, b) zaklada za gimnaziju u Pazinu, c) zaklada Sučić Anton.

Zaklade pod a) i b) ostaju pod talijanskom upravom a) zaklada pod c) bit će ustupljena banskoj upravi savske banovine.

Čl. 5.

Sa zakladom Pobar i sa Fondovima bivših mletačkih mjesnih bratovština postupati će se po odredbama utvrđenim u posebnim sporazumima, koji se prilažu i čine sastavni deo ove Konvencije (sporazum A i B).

Čl. 6.

Za podmirbu prava, koje bi u razmjeru postotka, o kojem je riječ u čl. 13, pripadalo onom dijelu istarskog teritorija pod jugoslovenskom suverenosti, u prednosti na 150 mjesta, koja su na raspolaganju pokrajine Istre u ludnici u Trstu, na račun jugoslovenskog dijela računa se razmjerni dio doprinosa od 100.000.— forinti, pretvorenih u Lira 120.000.—, koji je bio izdan jedanput za uvijek iz Fondova Pokrajine Istre.

Kraljevini Jugoslaviji predaće se također akcija društva lokalne željeznice Trst-Poreč u nominalnoj vrijednosti od L. 29.943.12 (Prilog Br. 13).

Čl. 7.

Ostaju na teret Pokrajinske uprave Istre zdravstveni, školski i drugi eventualni izdatci učinjeni do dana evakuacije u smislu zakona, koji su tada bili na snazi, u korist teritorija pripalog Kraljevini Jugoslaviji: Isto tako ostaju na njezin teret, do gore naznačenog dana, aktivne prinadležnosti učitelja i

mirovine istih općinskih namještenika, koji su stekli jugoslovensko državljanstvo.

Čl. 8.

Bića ili lica, koja imaju svoje sjedište ili boravište u Jugoslaviji, namiriće Pokrajinskom fondu Istre i drugim Fondovima, koji su upravljani od Pokrajinske Uprave iznose:

I) koje duguju do roka prelaza:

1) u ime školske takse (Prilog 14).
2) u ime povraćaja predujmova primljenih iz bilo kojeg naslova i povratljivih (Prilog 15).

II) koji su dospjeli do rečenog roka u ime povraćaja zdravstvenih troškova i ako su određeni tek naknadno. (Prilog 16).

Čl. 9.

Pripada Pokrajinskom fondu Istre ugovoreni iznos od Lit. 100.000.— za pokrajinske namete dospjele do evakuacije bilo na nekretnine, koje leže na teritoriju prešlom, pod jugoslovensku suverenost, bilo od lica, koja na tom teritoriju bivaju, naplaćene a ne predane ili propisane a nenaplaćene.

Čl. 10.

Pripadaju pojedinim općinama, pojedinim ustanovama i interesovanim bićima svi oni iznosi, koji su bili utjerani iz bilo kojeg naslova na račun istih i svaki aktivni pretičak, koji je postojao na dan evakuacije (Prilog Br. 17).

Čl. 11.

Pasiva Trgovačke i obrtne komore, koja proizlazi iz bilanse fonda imovine danom 31. decembra 1920., podijeljuje se prema postotku o kojem je riječ u čl. 13. (Prilog Br. 18).

Čl. 12.

Razlika između aktiva i pasiva, prema računanju u prednjim članovima, ide, ako aktiva na korist, ako pasiva na teret Kraljevine Jugoslavije.

Čl. 13.

Postotak u koliko je primjenjiv — utanačuje se sa 92.84% u korist Italije, a sa 7.16% u korist Jugoslavije.

Čl. 14.

Posebni sporazumi (sporazum C i sporazum D) određuju sistematizaciju interesa zemljišnog i općinskog vjeresijskog zavoda te opštine Kastav i bića ili ustanova, koje se na nju odnose s obzirom na podjelu općine.

Čl. 15.

Priznaje se kompenzacija svih iznosa, koji se duguju u smislu ove Konvencije i priloženih sporazuma tako da će biće koje proizlazi kao dužnik biti dužno biću, koje proizlazi kao vjerovnik, cjelokupnu razliku utvrđenu obračunavanjem pojedinih stavaka (Prilog 19).

Čl. 16.

Sve što bude potrebno za izvršenje nazočne Konvencije i priloženih Sporazuma bit će oslobođeno bilo kojih poreza, pristojba, taksa i dažbina.

Čl. 17.

Dužnost je svih interesiranih lica obaju Visokih Strana Ugovornica, da zatraže unutar roka od 6

mjeseci od stupanja na snagu Konvencije i Sporazuma uredenje svojih eventualnih neriješenih pitanja. Vlast, kojoj će molba biti prikazana, ima izdati riješenje u roku od 6 mjeseci po primitku molbe.

Čl. 18.

Ako u roku od najviše 12 mjeseci po stupanju na snagu ove Konvencije i priloženih Sporazuma ne bi na prijateljski način bio riješen eventualni spor, to će se isti riješiti po jednom obraniku sporazumno izabranom od samih strana.

Ako se Visoke Strane Ugovornice ne bi složile u izboru obranika u roku od mjesec dana, rečeni obranik bit će imenovan na molbu jedne od spomenutih Strana Međunarodnog stalnog sudišta u Haagu.

Način postupanja odredit će obranik sam.

Obranik može praviti izvide, koje pronade potrebitim i izravno se obratiti centralnim vlastima Visokih Strana Ugovornica, koje su dužne udovoljiti čim je to prije moguće traženjima i zamolbama obranika.

Svaka će od interesiranih Strana imati pravo, da po jednom delegatu učestvuje u postupku.

Troškovi za obranike odrediće se i podijeliti (ex alequo et bono) po samom obraniku.

Visoke Strane Ugovornice obvezuju se, da će potpomagati obranika u svemu što mu bude potrebno za vršenje njegove funkcije.

Odluke obranika biće obvezatne i bezprizivne.

Čl. 19.

Ova Konvencija i priloženi Sporazumi stupit će na snagu izmjenom ratifikacija.

Radeno u Puli 12. decembra 1930. na talijanskom i srpsko-hrvatskom jeziku u dva primjerka, od kojih svaka država dobija po jedan.

U slučaju spora biće mjerodavan talijanski tekst.

Kersi, s. r.

Sera, s. r.

Dragiči, s. r.

(M. P.)

Cukar, s. r.

Perčić, s. r.

Jelušić, s. r.

(M. P.)

§ 2.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se objaroduje u »Službenim novinama« a obavezu silu dobija kad se ispune uslovi iz člana 19 rečene Opće konvencije, za Konvenciju i Sporazume.

18 oktobra 1933 godine,

u Beogradu.

(M. P.)

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Sekretar.

Drag. Stanojević, s. r.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br. 18637.

18-X-1933 god.

u Beogradu.

GOSPODINE PRETSEDNIČE,

Čast mi je izvestiti Vas da je Narodna skupština na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 okto-

bra 1933 godine, konačno usvojila *Predlog zakona o privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu, zaključenom i potpisanom 20 jula 1933 godine u Atini između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke*, podnet joj od strane Ministra trgovine i industrije i Ministra inostranih poslova na osnovi ovlašćenja datog im Ukazom Nj. V. Kralja od 10 septembra 1933 godine.

Izveštavajući Vas o prednjem, meni je čast, Gospodine Pretsedniče, na osnovu čl. 63 Ustava i § 66 Zakona o poslovnom redu u Narodnoj skupštini dostaviti Vam definitivni tekst ovog zakonskog predloga onako kako ga je Narodna skupština usvojila, kao i original Ukaza o ovlašćenju za podnošenje Narodnom predstavništvu pomenutog zakonskog predloga.

Ovaj zakonski predlog pretresan je u Narodnoj skupštini kao hitan.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Gospodinu

Dr. ANTI PAVELIĆU,
Pretsedniku Senata

BEOGRAD.

NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 godine u redovan saziv za 20 oktobar 1932 godine na svom 57 redovnom sastanku, održanom 18 oktobra 1933 godine u Beogradu, rešila je:

PREDLOG ZAKONA

o

Privremenom trgovinskom i kompenzacionom sporazumu, zaključenom i potpisanom 20 jula 1933 godine u Atini, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke

koji glasi:

§ 1.

Odobrava se i dobija zakonsku silu Privremeni trgovinski i kompenzacioni sporazum, zaključen i potpisan 20 jula 1933 godine u Atini, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke, čiji tekst u francuskom originalu i prevodu

glasi:

PRIVREMENI TRGOVINSKI I KOMPENZACIONI SPORAZUM IZMEĐU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE I REPUBLIKE GRČKE.

Kraljevina Jugoslavija i Republika Grčka, u želji da olakšaju uzajamnu trgovačku razmenu u današnjim izuzetnim prilikama i da razviju rezultate koji su već postignuti primenom Privremenog trgovinskog sporazuma od 22 septembra 1932 godine, koji je sada prestao važiti, sporazumele su se, bez uštrba po odredbe Ugovora o trgovini i plovidbi potpisanog 2 novembra 1927 godine, koji je sada na snazi, o sledećim odredbama.

Član I.

1) Potraživanja koja proističu iz izvoza jugoslovenske robe u Grčku amortizovaće se, u toku perioda

koja se proteže od 20 jula 1933 godine do 20 marta 1934 godine, putem plaćanja 50%, vrednosti te robe u devizama za koje će se odobriti slobodan transfer iz Grčke, i putem kompenzacije, za preostalih 50%, sa grčkom robom odgovarajuće vrednosti koja se ima izvesti u Jugoslaviju.

2) U tu svrhu, protiv-vrednost u drahmama pomenutih 50% od iznosa vrednosti jugoslovenskih proizvoda uvezenih u Grčku biće položena kod Grčke banke koja će izdati na ime zainteresovanog jugoslovenskog izvoznika i po njegovoj naredbi kompenzacione bonove (blagajničke zapise) po videnju, bez interesa, za odgovarajuću vrednost. Ovi kompenzacioni bonovi, koji će se moći prenositi indosiranjem, upotrebljavaće se isključivo na plaćanje vrednosti grčke robe namenjene izvozu u Jugoslaviju. Grčka banka isplatiće donosiocu iznos tih kompenzacionih bonova po podnošenju isprava kojima se dokazuje utovar odgovarajuće grčke robe namenjene za Jugoslaviju.

3) Pravilnici i formalnosti, koji važe u Grčkoj za dobijanje dozvole za izvoz robe, primenjivaće se i dalje u ovom slučaju, s tom jedinom razlikom što će dotični grčki izvoznik predavati vrednost grčkih proizvoda izvezenih u Jugoslaviju Grčkoj banci, za iznos od pomenutih 50%, ne u devizama, već u kompenzacionim bonovima.

Član II.

1) Grčka banka će obavestavati Jugoslovensku Narodnu banku o kretanju specijalnog računa obrazovanog deponovanjem kod nje, pod napred pomenutim uslovima, protiv-vrednosti u drahmama 50% od iznosa potraživanja koja proističu iz jugoslovenskog izvoza u Grčku.

2) Na eventualan zahtev imalaca kompenzacionih bonova, Grčka banka će izdavati zainteresovanima u zamenu više fragmentarnih bonova u jednakoj vrednosti onih bonova koji joj budu podneseni. Minimalni iznos ovih delova kompenzacionih bonova odrediće Grčka banka.

3) Kompenzacioni bonovi koji se, na dan isteka ovoga Sporazuma, budu našli još u opticaju, moći će se podneti radi naplate Grčkoj banci za vreme od tri meseca po njegovom isteku, pri čemu će se u istome roku morati odobravati izvoz u Jugoslaviju grčke robe koja odgovara vrednosti tih bonova.

4) Obe Emisione banke sporazumeće se o načinu primene odredaba ovog Sporazuma koje ih se tiču. One će pri tome nastojati, da otklone teškoće koje bi bile konstatovane u toku primene prethodnog Sporazuma i, naročito, da olakšaju u svoj mogućoj meri trgovačke transakcije između obeju Zemalja, smanjujući, koliko se god može, terete koje opterećavaju ove transakcije.

Član III.

1) Izuzetno od odredaba § 1 člana I, ugovoreno je da će potraživanja, koja proističu iz izvoza jugoslovenskog žita u Grčku, biti amortizovana, za vreme trajanja ovoga Sporazuma, putem plaćanja 80% od vrednosti pomenute robe u devizama za koje će se odobriti slobodan transfer, i putem kompenzacije, za preostalih 20%, sa potraživanjima koja proističu od izvoza grčke robe u Jugoslaviju.

2) Što se tiče prevoza jugoslovenskog žita namenienog Grčkoj, Privilegovano društvo za izvoz PRIZAD, ili ma koji drugi jugoslovenski izvoznik,

biće dužni da, na morskom i rečnom putu, dadu prvenstvo prevoza, pri jednakim uslovima, grčkim šlepovima i lađama, u koliko ne bi bila u pitanju jugoslovenska zastava.

3) Što se tiče analize jugoslovenskog žita uvezenog u Grčku, Grčka vlada se obavezuje da ograniči tu analizu na proveravanje specifične težine i stranih primesa sadržanih u tom žitu.

Član IV.

1) Zaostala trgovačka dugovanja, koja bi postojala na dan potpisivanja ovoga Sporazuma na teret grčkih dužnika prema jugoslovenskim izvoznicima, amortizovaće se postepeno, putem izdavanja utvrđenog procenta 10% u stranim devizama, koje se ima odobriti, na zahtev grčkih dužnika, na kraju svakoga perioda od 4 meseca, počev od stavljanja na snagu ovog Sporazuma.

2) Transfer ovih deviza odobravaće se na kraju tih istih perioda, bez uštrba po transfer deviza koji odgovara iznosu moratornih kamata, predviđenih grčkim Zakonom o moratorijumu od 26 aprila 1932. godine, koji će biti odobren pri njihovom dospeću.

Član V.

Što se tiče režima uvoznih dozvola i kontingeniranja, koji bi postojao u ma kom trenutku primene ovog Sporazuma u svakoj od obeju Zemalja, obe Visoke strane ugovornice sporazumne su da će se taj režim primenjivati na robu one druge Strane u lojalnom duhu i na način da se ovoj ne nanese šteta u korist robe neke treće Sile. U tom duhu, One su sporazumne da će, u granicama Pravilnika o uvozu koji su na snazi ili koji bi se mogli doneti, svaka od obeju Strana nastojati da favorizuje, u koliko to bude moguće, uvoz proizvoda one druge Strane, a naročito:

što se tiče Grčke, uvoz žive stoke, živine, topljenog masla, sira, pasulja, drvene grade, duga, drva za gorivo, drvenog ćumura, kalcijevog karbida jugoslovenskog porekla;

što se tiče Jugoslavije, suvog grožđa, suvih smokava, maslini u salamuri, pamučnog prediva, pamučnih i svilenih tkanina, čilimova, poljoprivrednih oruđa i mašina grčkog porekla.

Član VI.

1) Jugoslovenska vlada odobriće, za vreme trajanja ovog Sporazuma, sledeće carinske kontingente, uz niže označene smanjene uvozne dažbine, za uvoz niže pobrojanih grčkih proizvoda.

Br. jugoslovenske tarife	Naimenovanje	Kontingenti	Dažbina u zlatnim dinarima
iz 12	2) Suvo grožđe b) drukčije zavijeno, sultanina, rozaki, Korintsko	30.000 kv.	5.—
iz 21	2) Suve smokve a) u zavojima ne pre-		

ko 10 kg. ukupne težine 200 kv. 10.—

b) drukčije zavijene. 15.000 kv. 5.—

iz 22 Maslinke sveže ili suve pa i u salamuri, ako su u buradima ili sličnim sudovima. 7.000 kv. 6.—

iz 315 2) a) Somotski čilimovi od čiste ili mešane vune, sa vezanim čvorovima, do 300 redova 200 kv. 350.—
od 301-500 redova 200 kv. 450.—
od 501 reda i na više 500.—

iz 552 1) Plugovi čija težina po komadu ne prelazi 40 kg. 2.000 kom. 30.—

2) Gore označene carinske dažbine primenjivaće se, u okviru utvrđenih kontingenata, na grčku robu snabdevenu uverenjima o poreklu izdatih od strane grčkih trgovačkih i industrijskih komora.

Član VII.

Ovaj Sporazum je zaključen za vreme od 8 meseci, počev od 20 jula 1933. godine kao dana kada je stavljen na snagu. On će prestati da važi 20 marta 1934. godine, sem ako se obe Strane naknadno ne sporazumeju o privremenom produženju. Odredbe §§ 1 i 2 člana I biće primenjene s povratnom silom na trgovačke transakcije izvršene od 1 jula 1933. godine.

U POTVRDU ČEGA su Punomoćnici stavili na ovaj Sporazum svoje potpise i pečate.

Radeno u dva primerka u Atini, dana 20 jula 1933. godine.

Boško Hristić, s. r.

(M. P.)

Pesmazoglu, s. r.

(M. P.)

§ 2.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u »Službenim novinama«, a obaveznu silu dobija kao što je to predviđeno članom VIII rečenog Privremenog trgovinskog i kompenzacionog sporazuma.

Preporučujemo svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

18 oktobra 1933. godine

u Beogradu.

(M. P.)

Pretsednik
Narodne skupštine,
Dr. K. Kumanudi, s. r.

Sekretar,

— Drag. Stanojević, s. r.

СТЕНОГРАФСКИ БИРО СЕНАТА

Начелник

АНТОНИЈЕ Ж. ШОКОРАЦ

Стенографски ревизори: др. Љубомир Шкреблин и др. Владимир Машић; стенографи: др. Марко Гојак, Михаило Пајић, Сава Павловић, Видак Перчевић, Љубомир Јанковић, Војислав Станојевић, Гојко Божовић, Владимир Шенк; стенографски приправници: Душан Лазаревић и Видослав Касумовић.

Коректори:

Јово Есаповић

Владислав Доклестић

